45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 131 Կ. ՊՈԼԻՍ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21/4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 20 ՋԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԻՐ 1319 — 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1317 ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷՔԵԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճաստէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

	Ֆարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 դր.	50 դր.
Գաւառներու համար	108 դր.	60 դր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارندہ ۳۸ نومرولی داڑہ مخصوصہ

ԱՐՄԱՇԻ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԵԾԱՇԱՆԴԷՍ ՏՕՆ ԽԱՉՎԵՐԱՑԻ

ԵՐՐՈՐԴ ՆԱՄԱԿ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ

ԳԻՇԵՐԸ ԱՐՄԱՇԻ ՄԷՋ

14 Սեպտեմբեր, Ռ-ըթոռ էֆէնտի

Անվերջանալի, ծանծաղուտ արահետին ահռելի ցցուած քարերը, թոռն ու բոհը, կառքին մէջ ոսկորներս ճղակոտոր ընելու մօտեցուցեր էին. կ'երեւակայէի, հանդարտ գիշերի մը, խաղաղ մէկ ապաստարանին տակ, օրուան խոնջանքս անցընել. և արդէն վանքին սպիտակ գմբէթին և առընթեր կաթողիկէին հեռուանց, զառիվերի մը կատարէն տեսքը, ոսկեփայլ խաչազարդ ցցուածքով մը, անդորր մենաստանի մը անմեղ հրապոյրը կը ներշնչէր ինծի։

Առտուան օդը չունինք հիմա, ամպերը մինչեւ գլխուս մօտը կը հասկին. քանի մը կաթիլներ կը թրջեն դէմքս. Սրմաշի մուտքը կ'ընենք ահա։

Օ՜հ, հիանալէ աւելի կ'ապրիմ, կ'այլայլիմ. օդը կը պտուտքի սոսկալի, ամէնի ժպտին արձագանգներովը. անոյշ գեղգեղանքը խառնուած է կոչտ գոռումներու, սուր սուլումներու խառնիճաղանճին հետ. թմբուկը, զուրնան, լանթէրնան, կայտան, չիքթէ թէլլին վերջապէս արեւմտեան նուագները արեւելեան քնարն եղայրացած են հոս, հայհոյներու, փողոցային երգերու խառնուածքը զարհուրելի երեւոյթ մը կը պարզէ։ Վանքին դիմացը, հրապարակը լոյսերու հեղեղին մէջ կը ծփայ, վաճառորդներու եղանակաւոր, անհասանելի ձայնարկութիւնները, գնողի կրակ կարած գլուխներէ փրթած ահռելի պօռացումները իրար փաթթուած են, գետինը ասեղ ձգես չիյնար, կին, տղայ, աղջիկ, երիկ մարդ իրարու վրայ խնդուած ժուռ կուգան խանութները ամէնքն ալ դրօշազարդուած, լուսավառուած՝ ոգեւորութիւն մը հագած են։ Անմեղ(.) ուխտաւորներուն բուռն հոսանքը, մէյ մը հոս, մէյ մը հոն, ճիշտ մրրկոտ ծովու մը անսանձ ալիքները կը նմանցնէ. քարիւղի հոսը օրը խտացուցած է, հոս ու հոն քարիւղով թրջուած քուրջերու խուրձը, տաչեղներ մեծկակ բոցերով կը հրաւրին, տանտեակ, քսանեակ մարդիկ չբրջանակ մը սարքած են այդ բոցերուն բոլորտիքը, մոլեխինդ, յիմար ոստումներով կը ցատկտեն, կ'անցնին անդադար վրայէն։

Նորաշէն օթէլին (որուն չինութիւնը կէսէն ալ պակաս մնացած է) հիմերը, տախտակները, ահ, անմոռանալի յուշ մը պիտի ունենան. հոս, ամէն ինչ խանդավառութեան հրաշքը ունի. թմբուկին թաւ, խորունկ բամբիւնը ականջներդ կը խլացնէ, իրական յորձանք մը, խառնակութիւն մը պարերու, խաղերու դոռումդոչիւններու. քանի մը սեղաններ իրարու միացած են, օդին կը փրփրի, ուղղները կը պտուտկէն, ջիւերը կը գալարին, մոլի եռանդը, անսանձ խանդը անզուսպ հոսանք մը կը չինեն. ջիւերը, գաւաթները աղաղոս, ճենճ կապած ճշմարիտ ցուցադրութիւն մը ունին. սեղանին շուրջը, ջիւերուն վրայ, բազմաթիւ ծրագներ անկուած կը վառին, ճերմակ մոմին կաթկթուքները հատ ծիփ մը կը շինեն սեղաններուն վրայ։

Հոս նայեցէք, 10-15 տարեկան պատանիներ են, ամէնքն ալ Ատաբազարցի, 12 հոգի կան, գլուխին խաղատիկ եաշմաներ պլած, կը կոնծեն, կը խաղան, կը գոռացնեն, և կը ծափահարեն միշտ, ներդաշնակ շարժումներով, և ասդին, անոր մօտ խէշ վաճառորդներ կան, կը ծախեն և կը անկեն..., ոտքի վրայ նուագներ կ'ածեն և կը խաղան անզուսպ եռանդով մը, ինչ կ'ըսէք, չորցած դիմագծով, երկայն գանկով ծերուկ մը ալ կը տեսնամ, օդին մէջ թաթխուած, ցիմարի մը պէս կ'երեւցակ, և թռուած շրթունքին վրայ, ահ՝ բան մը ունի, կը սոսկամ, կը սիրաբանէ։ Իրեն կը մօտենամ, անուշահոտ բոյրերու մէջ օծուած է, հարցումներ իր վիճակի մասին, կը հասկնայ և կը փախչի, այդ չարաճճի աղջիկներուն քահքահին տեղի կուտամ, կը շնորհաւորեն զիս։

Եւ գիշերը կը յառաջանայ, ամէն տեղ, ամէն անկիւն օդին գոլորշիքը, խաթխանութեանց այլազանութիւնը հրաշքներ կը գործեն. գիւղին կեդրոնը. զառիվայրը խիստ խաչաձեւուած լուսեղէն հեւք մը կը չինէ, մէյ մը հոս, մէյ մը հոն կը վազէ մարդ. բիւրազան եղանակներով պարեր, խաղեր սարքուած են, դիտելով նայելով կը յոգնես, բայց գերագրգիռ թոքերու խորերէն օհօ, խորունկ և անզուսպ որոտումներ կը պոռթկան. քարեբաղդաբար ծեծ, փեռ չկայ, ամէն տեղ համախմբում կայ, Պոլսեցի օրիորդներ թեւտուած են բարտուրա շալվարով Իզմիրցին կամ Ատացին. խաղալու բուռն տենդը ունին անոնք, և ֆիլուրը իր գլուխը տեղաւորած է ամէն գծի վրայ. դիւրաբեկ կը կատարուին խոշոր շահատակութիւններ. գայթակղութիւն չի կայ բնաւ. տուներու սառուցներուն թաքստոցը, համեմատաբար քիչ մը խուլ անկիւններ անհանոյտ դաղտնիքները ունին սիրարշաւներու... մինչեւ առտու կեանքը կ'եփի և կիներ կը պտտին...

Եւ քանի՜բը, իրաւամբ գիշերուան մթութեան մէջ եղական տեսարան մը ունի, ոգեւորութեան, խանդավառութեան թեւերուն մէջ ժամերը կ'օրորուին, արշալոյսը կը ճեղքուի ու նորէն խաղացողներուն մարմինը ժամերէ ի վեր կը դողդողայ, կը շարժի, ասդին քանիներ, ա՛լ անդգայացած են, դեռին կը գլորին, սեղանները կը թաւալին, շիշերը ջախջախիչ շշնկոց մը կը հանեն։

Բարեկոնեան խառնակութենէ աւելի բան մը կայ հոս, ճիւաղային, դիւային ոլորտ մը կը պարուրէ մթնոլորտը, մարդուն գանկը պայթելու կը մօտենայ, մտածողութիւնը կարծես կը ցամքի, և տեսարաններու շարժումները, փոփոխութիւնը միշտ անգիտակից, խլշ մղումներ կուտան քարերուս ու քիչ մը հեռուն, շուկային ծայրը կ'երթամ. փսիաթի մը վրայ փռուած, կը բազմին տասնեակ մարդիկ, գաւառացիի տարազը ունին հագած. խաղաղ և անմեղ դիմագծեր կը ներկայացնեն, իրենց հայրենի օճախին յարգն ու սովորոյթը եղծած չեն բնաւ, երիկմարդ տղայ, մարդ և կին անջատաբար նստած են. անդամ մը եթէ նայի մարդ սա կիներուն երեսին անմիջապէս կը հանդիպի այն ազնիւ, ամօթխած ոգին որ միշտ գաւառացիին յատկանիշն է եղած։ Եւ նորէն, այս խաղաղ հոգիներուն քով, ծալապատիկ բազմած է ուրիշ բազմանդամ ընտանիք մը, հոս, պատանեակ մը հօրը մօրը աչքերուն տակ +եվնէն կ'ածէ, կիները մանաւանդ զլխահակ կ'ունկընդրեն։

Առտուան մօտ, եռուզեռումը քիչ մը կը կասի. ինքնաբերաբար գլորելով կ'իյնան գինովները, սեղաններու եւ բեքքէներու վրայ, փողոցը՝ գետինները հաւերու պէս կը թառին և կը խնչեն։

ՄԿՐՏԻՉ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԳՐԱՇՈՒՐՆԵՐՈՒՆ ԱՇԽԱՏԱՒԱՆԻՆ

Երբ պահ մը անդրադառնամ ա՛յն նախկին օրերուն, ուր կիսամեայ դրական թերթ մը հրատարակելու... հիւանդութենէն բռնուած կը տառապէինք, չեմ կրնար լուութեամբ անցնիլ անլոյս ու անժպիտ կեանքին վրայէն այն համեստ աշխատաւորներուն, որոնք իրենց զուարճալի և ոգեւորիչ գործունէութեամբ մեզի կ'աջակցէին։

Սէնն միւսատակ իր պատմութիւնը ունի՝ համառօտ կամ անվերջ։

Եւ սակայն, ո՛րքան ալ որանջելու պատճառներ ունենայինք մեր աշխատութեան պահուն, այն մութ, խոնաւ, ցածկեկ ձեղունով պարանին մէջ, որ արգելարանի մը տպաւորութիւնը կը թողուր մեր վրայ մեր գրական ձեռնարկին մէջ անծանօթի մը թարմ յոյսը կար մեր կուրծքին տակ։

Մինթիք բաներ պատմողի պատրանքը չպիտի տամ, ոչ ալ անակընկալ մըն է որ պիտի պատճառեմ։ Երբ անձնօրն կ'ըսեմ, ակնարկել կ'ուզեմ յաջողելու այն մշտաթիթի ումայուն գրական իդէին՝ որ գրասէրին կամ խմբագրին ընկերումներուն ու վաղքերուն միջեւ կը տատանի ալեծփիկ։

Թէ քանի՞ հոգիէ կը բաղկանար մեր խմբակը, ճշդիւ չեմ յիշեր։ Բայց թէ ինչպէս կը մտէինք ձմրան ցուրտ եղանակին, այդ անկերպարան աշխատանոցին խարխուլ դռան ապակեզուրկ պատուհաններէն ու չորս կողմէն անխնայ ներս խուժող սառուցիկ օդին պատճառաւ, զոր տաքցնելու ամուլ ջանքեր կը ապառէր կիսակործան վառարան մը, թէ ինչպէս կը մտէինք, ըսի, այս օրուան պէս կը յիշեմ։ Ուշիշլուս հետ, հաւատացէ՛ք, մտելու զդայուքիւն մը կ'ունենամ։

Երբեմն համբաւաւոր տպարանի մը անկումին չէ որ ակնարկել պիտի ուզէի։ Ընդհակառակը։ Սէնն առաջ և երբեմն իրիկուն, կը հանդիպինք ուրեմն այդ տպարանը, աչքէ անցընելու համար յօդուածներու փորձերը և կամ վերջապէս թերթին պահանջումները գոհացնելու։ Անոնք որ տպարանական կեանքին քովէն քսուելով անցած են, գաղափար չեն կրնար ունենալ թէ ինչ է գրաշար մը, գրաշարի կեանք մը։ Պահ մը կանգ առնենք ու, անձայն, դիտենք, ներդիտե՛նք զինքը։

Ինչ որ առաջին ակնարկով մը նկարուած կը գտնենք իբրեւ հոգեկան արտայայտիչ երեւոյթ գրաշարին դէմքին վրայ, համակերպութիւնն է իր ամէնէն խտացած իմաստով։ Ոչ մէկ աշխատաւոր այնքան կրաւորական, այնքան սահմանափակ դեր մը կը կատարէ որքան ինքը՝ միշտ առաջին նայուածքի մը ակնթարթէն հետեւցընելով զայն սակայն։ Բայց տակաւ աւելի խուզարկելով զինքը, կը համոզուինք թէ աչքի պատրանք մը կրած ենք։ Գրաշարին դերը աւելի զոհողութիւն կ'ընդունի քան սահման... իր գործը տարբեր է, եթէ ոչ անեզր։ Մէկ ապաքէն իր մտահոգութիւնները, իր յառաջացումի փափաքները, իր արտուղնները ունի ան։ Լրագրապետին կամ խմբագրին մտածումները մասամբ իրը չե՞ն։ Երբ ոտքի վրայ կանգուն, մշտատեւ միօրինակութեամբ մը, գրի հատերը կը կցէ ան (կը կցէ պիտի ըսէի) բառ մը կազմելու, պարբերութիւն մը բաղկացնելու, ամբողջ սիւնակ մը, էջեր, հատորներ լեցնելու համար անոնցմով, ուշադրութիւն չընելով յաճախ թէ կապարի նենգոտ փոշին ինչ անխնայ մուտք մը կը գործէ իր թոքերուն մէջ, կարելի՞ է չհիանալ համբերութեան և անձնուիրութեան այն անսպառ աղբիւրին վրայ զոր իր մէջ կը պարունակէ այդ համեստ աշխատաւորը, երբ ուրիշներ, ինչպէս ես, այդ մրջնակերպ բայց դիւաւորիչն աշխատութիւնը դիտելով պիտի վհատէինք, բախտը անիծելո՛վ...։

Սակայն այս պայմաններուն մէջ չէ որ գրաշարի կեանքն ու զբաղումը նուազ հաճելի եթէ ոչ անախորժ գոյնով մը պիտի ներկայանար։ Գրաշարի կեանքը։ Չեմ գիտեր թէ ո՛րչափ նեղելի պիտի ըլլայ յիշել հոս, առկախ գլուխներու, ձեռքի տենդոտ շարժումներու ընդմիջում մը որ դադար մըն է ցորեկուան նիհար ճաշին համար։ Աւանդական ձիթապտուղի և երբեմն կարմիր խաւիարի օգնութեամբ քառորդ հացի կտոր մը կը կազմեն զայն ընդհանրապէս։ Եւ, այն տեղ ուր խումբ մը արհեստակիցներ նստած են ու «կՕիկին թել»ը կը քակուի, կ'երկընդնայ, ամէնէ՛ն յատկանշական պահն է ադ։ Հարկ է աւելցնել թէ, հակառակ իրենց առերեւոյթ վերապահումներուն, երբեմն ո՛րչափ կ'ախորժին անոնք զիրար գերազանցել... գեղագիտական ճոխ բանաձեւերու պերճախօսութեամբ...։

* * *

Վերջերս «խումբ մը գրաշարներ» պատեհութիւնը ունեցեր էին այս էջերուն մէջ իրենց կեանքէն ու մասնաւորութիւններէն դրուագ մը ցուցադրելու, ամէնուս ուշադրութիւնը հոն դարձած տեսնելու փափաքով վառուած։

Խոնարհ դասակարգի մը այդ հրաւէրին՝ որ իր յուզիչ հանդամանքն ունի անոր համար որ անկեղծ է, բնական է որ պատասխանողներ պիտի գտնուէին։ Մասնի յարգելի խմբագրապետին համակրական տողերէն վերջ, ես ալ կը փորձեմ այս առթիւ քանի մը խօսք ըսել, քանի որ այժմէութիւն մըն է համակ՝ գրաշարներու տպագան ապահովելու համար «Համաձայնութեամբ Օգնութեան Մնտուկ մը կազմելու» գաղափարը։

Չեմ գիտեր թէ այդ գաղափարը դիւրաբեկանալի գանելու չափ լաւատես ըլլա՞մ...։ Որքան ալ «գործնական տրամադրութիւններով» օժտուած ըլլայ ներկայացուած այդ կանոնագրին հիմնագիծը, կը վախնամ որ յառաջ բերուած պայմանները չքաւեն խնդրին գոհացուցիչ եղք մը տալու, նկատի առնելով մանաւանդ մեր տպարանապետներէն և լրագրապետներէն ոմանց անձուկ, եթէ ոչ հակազդող մտածումները...։ Բայց այսպէս թէ այնպէս, ինձի կը թուի թէ գրաշար պարոնայք աւելի երջանիկ կ'ըլլան եթէ նախապէս իրենց մէջ համաձայնութիւն մը գոյացնեն — եթէ արդէն գոյացուցած չեն — և ամսական վճարելի գումարի մը չափ ճշդեն, կարելի եղածին չափ նուազ ձեւաքանութիւն պարունակող կանոնագիր մըն ալ պատրաստելով, այնպէս որ դժուարութիւնը մի միայն... խոշոր մնտուկ մը գտնելուն մէջ կայանայ։ Որովհետեւ, հրապարակի վրայ պատուաւոր և խըղճամիտ տպարանապետ կամ լրագրապետ չի պակսիր անշուշտ, որամտդիր՝ խնայողական այդ առաջարկին նախաձեռնութիւնը ստանձնելու կամ մղում տալու անոր իրականացումին։ Ցաւտին է թէ վերին մարմնոյ մը հսկողութիւնը կամ օժանդակութիւնը անհրաժեշտ է և օգտակար՝ նիւթապէս թէ բարոյապէս։ Բայց խնդիրը ան է թէ որ ատիճան լուրջ է յիշեալ գրաշարներուն ծանօթ առաջարկը և թէ ինչպէս ըմբռնած են իրենք իրենց միջեւ համաձայնութեան մը սկզբունքը։

Համաձայնութեան մը եղանակը նուազ նկատելի կէտ մը չէ։ Երբ «Պոլսոյ մէջ 200է աւելի հայ գրաշարներ ենք մենք և կրնանք մեր ապագան ապահովել՝ ԵՒՆ համաձայնութեամբ Օգնութեան Մնտուկ մը կազմենք», կը գրեն, մարդ կը փորձուի ենթադրել թէ այդ համաձայնութիւնը խնդրական է տակաւին և ոչ թէ վերջնականապէս կատարուած լմնցած գործ մը՝ ինչպէս վերը դիտել տուինք։

Կը հետեւի ուրեմն թէ մեր «խումբ մը գրաշարներ»ը դեռ բաւական զբաղում ունին իրենց առջեւ։ Գրաշարներու աշխարհը իրենց միջեւ համաձայնութեան մը յանգելէ վերջն է որ միւս հայեցակէտերը Մնտուկի հաստատութեան համար պէտք է քննուին, գործադրելի պարզ կանոնագրի մը տրամադրութիւններուն համաձայն։

Աւելորդ չէ վերստին կրկնել թէ «հայ թերթերու տնօրէնները կրնան իրենց էջերը բանալ կարծիքներու փոխանակութեան մը, որպէ՛ս զի դիւրին կ'ըլլայ համաձայնութիւնը գոյացնել տպարանապետներուն հետ, գրաշարական մարմնին հաւանութիւնը ստանալով գործադրելի կանոնագրին համար»։

Բայց աւելի օգտակար պիտի չըլլա՞ր եթէ գրաշարներու դասակարգը, հայ թերթերու մէջ երեւալիք «կարծիքներու փոխանակութեան մը (՞)» սպասումով տառապելով հանդերձ, այժմէն խնդրին նախնական պահանջումներուն գոհացում տալ փութար, քիչ մը նուազ լաւատես վերաբերում մը ունենալով այնպիսի պղտամնական արամադրութիւններու հանդէպ որոնք շատ անգամ չօշափելի արդիւնք մը չեն ընծայեր...։ Մ. Ռ.

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ ՅՈՅՆ ԵՒ ՀԱՅ ԱՂՋԻԿԸ

Երկար ու մանրաղնին ուսումնասիրութենէ մը վերջ՝ կը փութամ «Մանզումէի Էֆքեար»ի ընթերցողներուն ներկայացնել ատաբազարի յոյն և հայ աղջիկը՝ իր բովանդակ էոէոլին ու դատարակութեան մէջ։

Առաջին անգամ պիտի սկսիմ հակիրճ կերպով պատկերացնել յոյն աղջիկը՝ իր էոէոլին այլազան գոյներով։

Ես ո՛րքան հետաքրքրուած եմ յոյն աղջիկը. միշտ գտած եմ պչրասէր, սիրուտ ու սոսկալի նախանձոտ։ Ահա այս երեք յատկութիւններով կը ներկայանայ յոյն աղջիկը՝ իր բովանդակ էոէոլին ու դատարակութեան մէջ։ Պէրտէ է, կ'ուզէ իր միւս բարեկամուհիներէն աւելի զարդարուն ըլլալ, «էրոտ է, ի սրտէ կը փափաքի էֆէնտիկ ու չէ երիտասարդի մը հետ պարել. կամ պրոմենէրոս վրայ խօսիլ։ Նախանձոտ է, կ'ուզէ գեղեցկութեամբ իր բոլոր բարեկամուհիները գերազանցել։ Զմոռնանք նաև գրել թէ՝ յոյն աղջկան ուսումնական վիճակն ալ չափազանց տկար է, այնպէս որ, շատ քիչ անգամ կը հանդիպինք իր անունը գրել կրցող աղջիկներու։ Զարմանա՞լի բան...։

Մատնանշած իրողութիւններս աւելի հաստատող օրինակներ բազմաթիւ են, որոնք հոս՝ մի առ մի թուելը ինձի համար անպատեհ սեպեցի։

Անցնինք հայ աղջկան՝ որ բոլորովին հակառակ է յոյն աղջկան ունեցած էոէոլին ու դատարակութեան։

Հայ աղջիկն է լուրջ, ծանր, միամիտ և ուշիմ։ Ահա՛, այս չորս յատկութիւններն են՝ որոնք հայ աղջկան էոէոլը կը կազմեն։ Հայ աղջիկը լուրջ է՝ այն ամէն բաներուն մէջ՝ որոնք իրեն պատիւ չեն բերեր երբէ՛ք, ծանր է՝ այն ամէն պարագաներուն մէջ՝ որոնք իրեն առնչութիւն չունին։ Վերջապէս ներկայանք, Ատաբազարի հայ աղջիկը ոչոյոբ համեստ աղջիկն է։

Ընթերցողին կարծեմ կրցի հակիրճ գաղափար մը կազմել տալ Ատաբազարի յոյն և հայ աղջկան էոէոլներուն ու դատարակութեանցը վրայ՝ որոնք իրարմէ բոլորովին տարբեր երեւոյթի տակ կը ներկայանան իմաստասիրող մտքի մը առջեւ։

ՍՕՍԱՆՈՒԻԷՐ

ԳԵԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԵՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Հարկաւ հանդիպած էք մէկուն՝ այն արհեստաւորներէն՝ որ դպրոցի սեմէն դուրս հազար ու մէկ խոչընդոտներու ու դժուարութիւններու կ'ենթարկուի՝ կատարելագործելու համար նպատակը այն արհեստին մէջ ուր նետուած է, և որմէ կ'ակնկալէ ապագայ բոլոր յոյսերը ու լայն ապարդիւնները։

Եթէ երբեք խորաթափանց ըլլալ ուզենք մանրամասնօրէն հետազօտելու պատճառները իր դժուարութիւններուն, չպիտի քրտնինք դիւրաբեկելու թէ գլխաւոր է որ մեծ դեր մը ու պատասխանատուութիւն մը կը կատարէ անոր մէջ, և որմէ հրաժեշտ տուող որ և է անհատ չունի երբեք պահանջուած տեղեկութիւնները ու դիւրութիւնները՝ ժամանակին զբաղուած ըլլալուն օգտակար ու ամէնէն կարեւոր դասէ մը որ գրեթէ աւելի գերակշիռ օգտակարութիւն ու ամէնէն աւելի նպատաւոր տեղ մը ու բաժին մը ունի կեանքի ապարէզին մէջ՝ քան այն կարգ մը «ուժիւն»ները որոնց համար գոհուած աշխատութիւնները ու տքնութիւնները յօդս կը ցնդին դպրոցին սեմէն դուրս, և որոնք չունին երբեք ազդեցութիւն հարթելու արհեստին մէջ այն խորտուբորտ ճամբաները որոնց համար այնքան կնճռոտութիւններ կը բացուին արհեստաւորին առջեւ։ Դասը որուն համար ցարդ իսկեցայ դիւրին է գուշակել ու մակաբերել թէ ֆՕՖՐՈՒՆՆն է այն՝ որուն կատարած ու ընծայած բազմակողմանի օգուտները կրնան շատ մը ուսումնասիրութեան նիւթ մատակարարել մեզի։

Խօսքս մասնաւորելով մեր Ազգ. վարժարաններուն վրայ՝ սրդարութիւնը խոստովանելու համար՝ հոն պէտք եղածին պէս ոյժ չտրուիր գծագրութեան պէս կարեւոր դասին։ Ես իբր ազգ. ուսուցիչ փորձով ու գործադրութեամբ համոզուած ու վերահասու եղած եմ թէ դպրոցի մը մէջ զուարճալի ու մէլեոդիկ կերպով աւանդուած գծագրութեան դասը մեծ ու միակ առաջնորդ մըն է նոյն իսկ ամէնէն ծոյլ աշակերտի մը յառաջդիմութեան ուսման միւս ճիւղերուն մէջ ալ։

Դժբաղդութիւն է ըսել թէ մեր վարժարաններու մեծ մասին մէջ անկարեւոր բան մը կը համարուի, ուշաթափական մէկ կամ երկու ժամ դասով միայն կը բաւականանան՝ այն ալ հարեւանցի..., չգիտցուիր թէ ինչ է պատճառը որ այնքան անօգուտ դաս մը նկատուած է ու այնքան անհաշտ աչքով և անտարբեր ոգիով կը նայուի անոր վրայ։ Բացայայտ ու անուրանալի իրողութիւն մըն է որ գծագրութիւնը որքան կարեւոր է մանչերու՝ այնքան ալ և թերեւս աւելի անհրաժեշտ է աղջիկներուն՝ անոր համար որ այս վերջինները, որոնց իւրաքանչիւրը ապագայ մէկ մէկ մայրեր ըլլալու պիտի պատրաստուին աւելի դիւրին միջոց մը պիտի ըլլայ անոնց ձեռքերնին ուղղ ուղղութեան վարժեցնել կարի, ձեռագործի ու որ և է արհեստի մը մէջ որ պիտի ընտրեն իրենց. և մանաւանդ վերջ պիտի ըլլան ապագային կարգ մը արհեստին գաղտնիքը սորվելու դժուարութիւններէն որոց բնական է պիտի հանդիպին՝ եթէ երբեք կանուխէն չունենան գծագրութեան գէթ տարրական սկզբունքները, ասով խնդիրէն չեղել չէ նպատակ՝ հակցնելու համար թէ մանչերուն պարտաւորիչ ընելը ա-

լորդ է գծագրութիւնը՝ ընդհակառակն անոնք ալ մեծապէս կը նպաստաւորուին՝ քանի որ անոնք պիտի ըլլան ընկերութեան անդամները ներկայացնողը ապագային, անոնք ալ կարեւոր բաժին մը ունին անոր մէջ՝ մանաւանդ երբ գրագիր կամ վարժապետ ըլլալուսին տենչը՝ արհամարհելով արհեստաւորի մը կատարեալ նախանձը ունենան, հոն դիւրաւ և առանց քրտինքի պիտի դանեն ակնկալուած դիւրութիւնները։ Մեր վերոյիշեալ բացատրութիւններէն դիւրին է մակաբերել թէ մեր ազգ. վարժարաններուն մէջ ամենէն կարեւոր դաս մը պէտք է ըմբռնել գծագրութեան դասախօսութիւնը անխտիր երկու սեռի համար միանգամայն՝ հաւասարի ըլլալով կատարելապես թէ առնոր տրուած խնամքը արդիւնաւոր եւլլ մը պիտի ունենայ դասախօսուած ուրիշ գիտական կամ լեզուագիտական միւս ճիւղերուն համար։

Այս մասին ուեւերդ կը համարինք յիշել թէ մեր մէջ չեն պակսիր սոյն ճիւղին հմուտ ու քաջավարժ ուսուցիչներ ըլլան հին կամ նորահաս, ինչպէս մեծաւ ուրախութեամբ կարդացուեցաւ անցեալները լրագրական սիւնակներու մէջ անունները այն նորահաս ու քննուող երիտասարդ գծագրիչներուն որոնք թէեւ անծանօթ են ինձ՝ սակայն Ինին Ցանձնաժողովոյ պատ. անդամոց անապատ ու արդար քննութիւնը յարմար տեսած ու զանոնք մասնագէտ կամ օգնական մասնագէտի վկայականի արժանի ըրած է, սոյն նորահասներէ մէկուն անունը եթէ չեմ սխալիր յիշել կը համարձակիմ ակնատես ու հանդիսատես ըլլալուս իրեն արհեստին մէջ ունեցած ճշմարիտ կատարելութեան. Լուսանկար մըն էր այն՝ դաշտային սքանչելի տեսարանի մը՝ որ ակռնոխլոնան եղած ու իբր նմոյշ (réclame) ի ցոյց արուած էր խանութներէն մէկու մը մէջ, պատկերը որուն անկիւնը մանր գիրերով գծագրիչին անունը կը կրէր, անմիջապէս յիշեցուց այս տարուան քննուողներէն մէկը՝ Նուպար էֆ. Թուլանեանը, որ կրցած էր իսկոյն թափանցել իր ընտրած արհեստի ճիւղին նրբութիւններուն, որ կը պարզուէր սոյն ակռնոխլոնանի վրայ, աւելի բնական և աւելի գեղեցիկ գծուած քան Վէրէր լուսանկարը, կ'երեւայ թէ գծագրիչ Թուլանեան էֆէնտին—որուն հետ ծանօթանալու պատիւը չունիմ թէեւ—աւելի ընտրեան տեսարաններուն ոմանէորը եղած է, ուր գծուած ամայի ու տխուր վայրերը կարծես մխիթարութիւնը եղած ըլլան իր վշտացեալ սրտին, չկարենալով գտնել նիւթական քաջալերութիւնը։ Անաւասիկ տիպար մը մեր գծագրիչներէն որոնք գրագիր կամ վարժապետներուն պէս միշտ վճռատիչ ու յուսահատ վիճակի մը ենթակայ եղած են դժբաղդաբար, զրկուած ըլլալուն նիւթական անհրաժեշտ քաջալերութիւններէն որուն այնքան պէտք ունին։

Արդ՝ ուշադրութիւնը հրաւիրելով Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ, աւելորդած չպիտի ըլլայի կարծեմ երբ ըսեմ թէ մեր ազգ. վարժարանները յաճախող աղքատիկ տղոց օգտին աւելի պարտաւորիչ դաս մը ընեն գծագրութիւնը, պաշտօնի կոչելով կարող ու արժանաւոր ուսուցիչները՝ որոնք մին պիտի ըլան, մեր կրթական մակարդակին բարձրացման սատարողներէն։

ԿԱՐԱՊԵՏ ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ

Տ.Ք. Ց. Է.Ֆ. ՆԵՇԱՆԵԱՆԻ ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆԻՆ

Աղնիւ բարեկամ

Կարդացի ձեր Գրադարականը բարձրագոյն դասընթացքի յատուկ «Գործնական տարերք բնագիտական և բնապատմական գիտութեանց» անուն երկասիրութեանս վերաբերմամբ։

Շնորհակալութիւն Ձեզ՝ այսպիսի 22 ֆռանսերէ բաղկացած ստուար հատորի մը կարեւորութեան մասին ըրած բէյլոմին հանդէպ։ լաւ չէր ըլլար սակայն որ փոխանակ բառերու ստուգաբանութեան պէս ամենագիտուար ու կենսական մաս մը քննադատելու, կլլէիք այդ կարեւոր և բազմաշատ գործին առաւելութիւններն ու միանգամայն թերութիւնները լաւատես հայեցողութեամբ մը թուարկել։

Կը կարծէք, բարեկամս, որ լեզուներու բաղդատական մասին ու բառերու ճշգրիտ կիրառման մէջ դուք յաղողած ըլլաք։ Կը քննադատէք բան մը՝ մեծկակ հատորի մը անոնցմէ մէկ բառերէն, որուն մէջ իւրաքանչիւր բառի texteին մէջ գործածուած տեղն ու էջը նշանակուած ըլլալով հանդերձ. կ'երեւի թէ երկիմաստին չէք թափանցած և կամ թափանցել չէք ուզած։ Մեր այդ երկասիրութիւնը, աղնիւ Տոքթոր, պարզ թարգմանութիւն մը չէ, ինչպէս կը տեսնուի իր ամբողջ ընթացքին մէջ, այլ արդիւնք բազմամեայ փորձառութեան և լուրջ հետեւողութիւն մը կամ ճիշդը՝ օգտակար և ամենէն կենսական գիտական հարցերու մասին խոր հետազօտութեան և 10-12 նշանաւոր հեղինակներու այս կարգի աշխատութեանց բաղդատական մանրազնին վերլուծութիւն մը, որ պէտք էր համաձայն ըլլալ մեր կրթական Ծրագրին։ Իբրև ժամանց կամ դպնին մը կարդալու տենչով գրուած թեթեւ աշխատասիրութիւն մը չէ այս, ազնիւ Տոքթոր, զոր ուզած էք խնդալ ու չեմ գիտեր ինչ դիտումով մըն ալ քիչ մը նսեմացնել։ Դուք, իբրև քննադատ, պէտք չէր որ այդչափ միակողմանի կերպով ու հաճեպով դատել ու խրթնել ուզէիք գիտական աշխատութիւն մը, որուն համար իբրև գիտական մարդ, իբրև բժիշկ կրնայիք շատ բաներ ըսել կամ պարզապէս Ձեր կարծիքն յայտնել փոխանակ բառական կամ տառական չնչին բաներով զբաղելու։

Պէտք է գիտնաք, ազնիւ Տոքթոր, թէ ամէն հեղինակ իր բացատրելու եղանակն ու ընտրած բառերն ունի, ինչպէս որ ամէն անհատ իր յատուկ ոճն ունի իր խօսուածքին կամ գրուածքին մէջ։ Գալով բառերու կիրառման, կ'երեւի թէ կ'անգիտանաք գրական ամենապարզ և լեզուական ամենէն տարրական մէկ պայմանը, դուք կը կարծէք թէ ամէն բառ իր յատուկ իմաստովը կը գործածուի միշտ, կը մոռնաք անոնց ձեւաւոր (figuré) առումը։

Առէք, զոր օրինակ Քաղաքին կամ Արքայանանը և կամ Թէյեանը էն. ու պիտի տեսնէք իրենց բառերուն ներկայացուցած լաբիրինդոսը, թէեւ այս հեղինակաց իւրաքանչիւրը իր տեսութիւնները յառաջ պիտի ջնջ պաշտպանելու համար բառերուն կիրառութիւնը, արդիւնք՝ համոզման և գրական ըմբռնմանց։

Ինչո՞ւ ազնիւ Տոքթոր, խղճամիտ և ուշադիր վերծանութեամբ մը աչքէ չէք անցներ, զոր օրինակ այն նախադասութիւնը ուր «ծղրիթ» և «խլուրդ» տրոհական շաղկապով կապուած են և որոնց մէջ իմաստի անդին տարբերութիւն կայ։ Asphixie բառին դէմ լոկ «չնչահեղձ» բառն ունինք կ'երեւի թէ, բայց, Տոքթոր, արդեօք բժշկական գործողութիւն մը կատարելու միջոցին ֆլոբոթոմի ազդեցութիւնը բացատրելու համար «չնչահեղձ» բառը պիտի գործածէք որ «խեղդուած» ըսել է պարզապէս, դուք կը խեղդէ՞ք ձեր հիւանդը։ Բառերու այդ այլաղանութեան մէջ հարկաւ մենք տարբեր բան մը ըսել ուզած ենք, ինչ որ դուք չէք կրցած ըմբռնել։

Մենք, բարեկամս, կատարելագործելու համար մեր այդ երկասիրութիւնը, բառգրքոյկ մըն ալ դրինք վերջին մասին մէջ։ բայց չվստահելով մեր գիտցած տակերէնին և խղճաւոր չը մնալու համար, այդ լեզուին մէջ աւելի ձեռնհասներու բովէն անցուցած ենք այդ բառգրքոյկը, այն հաստատ համոզմամբ թէ բառերը աւելի՝ քան թէ արտայայտուած գաղափարները՝ յանախ խրթնանքի առարկայ եղած են ու կ'ըլլան մեր մէջ։

Կը պահանջէք, Աղնիւ Տոքթոր, որ «Անոռոռբոնոռնիէն, ուռեղի արէնոհաուռոմ, որպէ Բլեռ, Բրոռյու, chounavet, campagnol, turnep» էն էն բառերուն ալ տակերէնը դրած ըլլայինք մեր բառգրքոյկին մէջ։ ձեր պահանջածը ճիշդ ու ճիշդ հաւկիթի մէջ մազ փնտռելու չի նմանիր, կը հարցնենք, Աղնիւ Տոքթոր, թէ մէկ քարով կարելի՞ է տասը թռչուն զարնել, կ'ուզէ՞ք որ լեզուի ուսումն ալ միատեղ յառաջ տանէինք միեւնոյն ատեն։ Մանաւանդ օրէն պետ է այդ, բարեկամս. կարեւորը երկրորդականէն առաջ պէտք է աւանդել աշակերտին. իսկ մեզի՝ լաւը՝ յարմար առթիւ. վասն զի ա՛յլ է ուսումն այլ է գիտութիւն, ինչպէս այլ է բժշկութիւն և այլ է Ռոռոցչութիւն։

ԿՐՊՏ. ՏԻՄԻՐԵԱՆ

Կեռպկ. Բաշ, 19, Մեպ. 1901

ՄԻՀՐԱՆ ՍԵՎԱՃԵԱՆ անուն միջահասակ, սեւաւօրուս երիտասարդ մը, յանուն մեր թերթին դրամ կը գանձէ եղեր մեծամեծ խոստումներ, յանձնառութիւններ ընելով աջ ու ձախ։

Մինչեւ հիմա Իւսկիւտարէն, Խասգեղէն չհասնելութեան լուրերն ըստացանք։ Բացարձակապէս կը յայտարարենք թէ՝ այդ անուամբ ո՛և է պաշտօնեայ չունինք։

Մանզումէի անունը գանձուած դրամ մը վաւերական ըլլալու համար պէտք է որ գրուած ըլլայ յանուն թերթին տպուած մասնաւոր թուղթի վրայ և կրէ տրտօնատիրոջ ստորագրութիւնն ու կնիքը։ Ուրիշ ամէն գանձում անվաւեր է։

ԽԱՐԻՃԻՅԼ

ԶԻՆՏԷՆ ավտէթ իտէն ֆրանսզ սասքիրինի համար «Կալլիա» նաւ վարբոր՝ սեպտեմբերին 16ըմնտա Մարսիլիսա վիրուտ իթմիշ տիր։ Ըրնթըմ իւզէրինտէ միրալայ Սուհար՝ պաղը զալբթան ըէֆագաթբլյա ըէմը գապուլը իֆրա իտէրէք խօշամէտի պէտան իթմիշ տիր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱԲԷՊԷՍԻ. — Պէյրա չըմէնտրթէր խաթթը իւզէրինտէ պիր թրէն եօլսան չըգարագ, բարչալանմըշ տրը։ Մաքինթի վէ պիր Պօէր վէֆաթ իտուլ, ամէչճի իլէ պիր չօգ հօլճըլար եարալանմըշլար տրը։

ԻՆԿԻԼԹԻՐԱ ՎԷ ԹՐԱՍՎԱԼ. — 36,000ի գատրն վէ 52,000ի չօճուգ օլմագ իւզրէ 105,000 պօէր՝ Ինկիլիզ օրտուկեահնտա մէվգուգի իմիշ. կէչէն օգօոտոս այը զարիքնտա պուլնարտան 44 էրքեք, 89 գատրն, 1545 չօճուգ թէլէգի օլմուշ տրը։ Սէֆալէթտէն վէֆաթ իտէն պու 1878 քիչիսէ 467 քիչի տասի իլավէ իլէմէք լազըմ տրը։ Օրտուկեահնտա պուլունան պօէրլէր միեանընտա վուգուպուլան վէֆիյեաթըն մըգտարը հէր այ միտէիշ պիր սուրէթտէ թէզսեիւտ իլէմէքտէ տիր։ Էլէկվմ վուգուպուլան վէֆիյեաթ՝ Պօմպայտա իլէթը վէպանընն էն զիեատէ հիւքիւմիէրմա օլտուղը պիր հաֆթա զարիքնտաքի վէֆիյեաթտան զիեատէ տիր, «Բէլ Մէլ Կազէթ»ին ախղ իլէտիեի մալիւմաթա կէօրէ, Լօրտ Քիչէնէր՝ տիւշմէնէ գարշու եէնի պիր հարաքէթ իհրասընա թէչէպպիւս իլէմիշ իտի. մուսթալէյ՝ Դաբ միւսթէմլէքէսինտէ պուլունան պիլիճիմէ պօէր սորբարընը պիտա խաթնա ի-Տարա մահքիմ իթմէք վէ Դէյրթաուն տախի տախիլ օլտուղը հալտէ, միւոթէմլէքէնին հէր թարաքընտա ի-տարէի էօրիիյէ իլան իթմէք իսթէհօրիտի. լաքին հարպիյէ նէգարէթի՝ պունտա միւասատ իթմէտի. պունտան պաշգա գօմանտանը մուսթալիյ՝ հիւքիւքիւմէթին քէնտիսինէ կէօնտէրտիեի ասքէրին մաթլուպա մուվաֆֆագ օլմաբղընը ուէֆատէյէ պէտան իտէրէք, թալիմ ու թէրպիյէ կէօրմիւշ միւքէմմէլ քիւպիյէթլի ասքէր իսթէտի իսէ տէ, վագը օլան չու միւրաճաաթլարը ասլա նազարը իթիբարա ալընմատընընտան, իսթիֆաես մէճպուր օլտուղունը պիլտիրսի. հարպիյէ նազըրը Մ. Պրոտրիդ՝ պու մէսէլէ հագգընտա կէչէն բէնճէնպիհ կիւնի Ինկիլիթէրա Դրալը հաշմէթլու Եատարտա հաղրէթլէրի իլէ միւլագաթ իյլէմիշ վէ Լօրտ Քիչէնէրին իսթիֆասընա տարր տէվէրան իտէն չահեա՝ նիմ բէսմի պիր նօթա իլէ թէզսիպ իտիմիշ տիր։ Ինկիլիզէր թարաքընտան սարթ իտիլէն մէսաիեէ բաղմէն, Դաբ միւսթէմլէքէսինտէքի Պօէրլէրին Ֆօշա միւքիրէզսի՝ Վէսէլ միւքիրէզսինէ իլթիճագ էթմիշ տիր։

Թրանսվաալտա տախի, գօմանտան Տէլարէյ՝ Քէմբիտաուն, Հէրտէն միւքիրէզէլէրինէ իլթիճագ էտէրէք, Եուհանէսպուրկա 25 միլ մէսաֆէտէ ալաղը մէվզը էյլէմիշլէր տիր։

ՖԱՍ ՎԷ ԹՐԱՆՍՍ. — Ֆաս խարիճիյէ նազըրընն կէչէնլերտէ Բարիզէ վուգու պուլան զիեարէթի էմնարտնտա, Ֆրանսա վէ Ֆաս հիւքիւմէթլէրի արասընտա իթթիխաղը թէնսիպ իտիլէն թէսպիրլէրի իֆրա էյլէմէք իւզրէ, պիր Ֆաս հէյեթը մախսուսասը՝ Դարիպէն Ֆրանսա վէ Ֆաս հուտուտընտա միւթէվէճճիէն ավիմէթ էյլէեէճէք տիր։ Ֆաս ահվալը՝ քէսպը սալահ էյլէմիշ տիր։

ՄՕՍԳՈՒԱ ՎԷ ՎԻՆՏՕ ՇԸՄԷՆՏԸ-ՖԷՐ ԽԱԹԹԸ. — Կրօզպուրկ վէ Թօգօմ Թարիդի իլէ Մօսգուատան Վինտօնա թէմտտա իտիլէն շըմէնտրֆէր խաթթը՝ պու քէրրէ քիւշատ իտիլէրէք, Թրէնլէր իշլէմէեէ պաշլամըշ տրը. խաթթը մէգքիւրը ուզունլուզը 1015 վէրսթ տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ԴԸՐԱԼԸ հաշմէթլու Եատարա հաղրէթլէրի՝ կէլէեէք մայիսէ Ֆրանսատա վագը Գան չէրինէ կիտէրէք, օրտտա պիր գաչ հաֆթա գալաճագլար վէ գաբզգ եարբշարընտա հազըր պուլունաճագլար իմիշ։

ԻՐԱՆ.—Իրան շահընը էմրի իւզրինէ, 152 նէֆէր Իրան թալեպէսի՝ ուլումը ալիյեէ թահսիլի իչուն էվրօպանընն միւսթէլիթ բաիթախթարընա կէօնտէրիլմիշ տիր. Իրանլիներին էն միւթէպէ քիւպէրասընտան միւնթէխապ օլան պու կէնճլերին թահսիլէրի մէսարիֆինի հիւքիւմէթ տէրէօնտէ իթմիշ տիր։ Մումսիլէյհիմ՝ ավտէթէրինտէ հիւքիւմէթ մէնմուրիյեթլէրինտէ խթիխտամ գըլընճաճագլար տրը։

ԱՄԱՆԻՍ Իմբէրթօրը՝ Տանցիկ պէլէտիյեէսի թարաքընտան քէնտուլերինէ քէչիսէ գըլընան զիեաֆէթտէ կէօեա անվալը սիեասիյէէի հաղրիլէի մուխթարալը կէօրմիշ օլտուղունը պէեան էթմիշ։ «Նորտ Տայչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ»ազէթասը՝ պու չահեարնը գաթան պի ասլ ու էսաս օլտուղունը իտտիա իտիեօր։ Եէնէ մէգքիւր կազէթա Զինտէն ավտէթ իտէն Ալմանիա սասքիրինէ, Ավսթրիա-Մաճարիստանան կէչտիքլէրի սըրատա, Իմբէրթօր Ֆրանց-Եօզէֆ հաղրէթէրի իլէ տէվլէթը միւշարիւէյնա սասքիրը պահրիյէ վէ պէրրիյէսի վէ ալէյհտարտ Ավսթրիա-Մաճարիստան էհալիսի թարաքընտան կէօսթէրիրէկ հիւսը գապուլ վէ իհթիրամաթ Ալմանիա մէհաֆիլինտէ հիւսնը թէէսիր էթտիեինի վէ պու հալ՝ Ալմանիա վէ Ավսթրիա միեանընտա մէվճուտ օլան իրթիթիգընը հէտմի նա գապլի թէմէլլէր իւզէրինէ մէպնի պուլունտուղունա վէ իքի հիւքիւմէթը Միւթթէֆիգանընն պիրի պիրինէ գարշը բէբվէրտէ իթթիֆէգընն սէրի իւզզէվալ պիր չէյ օլմարընա գավի պիր տէլիլ իտուեինի իֆատ իթմիշ տիր։

ԱՄԵՐԻԳԱ.—Ամերիգասա «Գօլմպիա» վէ «Շէմրօք» եաթլարը պէյնինտէ վագի օլան եարբշ բիւզկեարընն ազըզընտան տօլաեը կէրի գալմըշ իտի։ Մէգքիւր եարբշ պու տէֆա իճրա օլունտուգտա, միւսապագաեը վէ միւքեֆֆաթ օլարագ գօնուլան կիւմիշ գատէհի «Գոլմպիա» եաթը գազանմըշ տրը։ Պունունլա պէրապէր Ինկիլիզ եաթը «Շէմրօք» էքէհի պիր միւտտէթ ճէհտ ու զայրէթտէ պուլունտը։ Եարբշ սեպտ. 29 տա միւասիտ պիր բիւզկեարլա պաշլատը։ Շէմրօք քէհտու բէգըգինէ 46 սանիյէլիք պիր միւտտէթ վէրիպ, եէնէ մահէլը մագսուտա իլա տէֆա օլարագ եէթիշտի։ Գոլմպիա ուֆագ պիր մէսաֆէտէ կէրուտէ գալմըշ իքէն, ավտէթինտէ Ինկիլիզ եաթընտան 37 սանիյէ էվվէլ նօթթահ հարէքէթէ վասլը օլտու։ Պու վէճէյէ Շէմրօքընն մաղլուպիյէթի նամուսքարանէ ատտ իսէպիլիր, չինքի Գոլմպիա քէհտուսինէ բէգըգին թարաքընտան թէրք իսիլէն 46 սանիյէ սաեէսինտէ զալէպէ իսէպիլտի։

Իքի եաթ՝ Սանտի-Հուք լիմանընա մուվասէլէթլէրինտէ, էհալի թարաքընտան չաշասը սուրէթտէ գապուլ իսիմիլէր տիր։ Լօնտրա էհալիսի՝ ազիմ պիր հէյեճանլա եարբշէն քէպպ իթտիկի միւթթէլիֆ բէնկլէրի թագիպ իթմիշտի օլուպ, հաթթա Ինկիլիզ կազէթաարընտան պիրի՝ Շամբօրն իլէրուեէ կէչտիկի սրրատա, իտարէիանէպի բէնչէրէսինտէն եէչիլ ֆիչէնկլէր վէ Գոլմպիանընն իլէրու կէչտիկինտէ գբրմըզը ֆիչէնկլէր ամագատա իսի։ Շուրաընը ունութմանալըմ քի, եարբշէն հէր պիր հարաքեաթը 5 ազագատա պիր՝ Լօնտրաեա պա թէչէկրաֆ պիլտիրիլմէքտէ իսի։ Թուլը միւտտէթ եէչիլ ֆիչէնկլէրին կէրուսի քէսիլմէեուպ, պու իսէ Լօնտրա էհալիսինն գալպինի մէսրուրիյեէթ իլէ տօլտուրմաշ իսէ տէ ազ միւտտէթ զարիքնտա պունլարընը քահֆէսի թէպտատիլ իտուպ, գըրմըզը ֆիչէնկլէր չօղալմըշ վէ սօնունա գատար պէօղլէ տէվամ խէրէք, Ամերիգալըարընն զալէպէ իթթիֆէլէրի մալիւմ օլմաշ տրը։ Շէմրօքընն սահիպի օլան սըր Թոմաս Լիբրընը՝ կէրէք Լօնտրատա վէ կէրէք Նիւ-Եօրգտա պէյն էլէհալի մաարուֆ վէ տօմուզ սուճուղուն վէ պագգալիյէ սաթմագլա մէշղուլ զանէթ զէնկին պիր թամիր տիր, եէկիիրի պէտ զարիքնտա պէօեիւք պիր սերվէթ էլտէ իսէպլիմիշ տիր։ Լօնտրա խասթախանէլէրինէ 625,000 ֆրանք իհտա էթմէսի իւզէրինէ, Շըվալիէ ըիսթպէսինէ նամլ վէ սէրայնն սէվկիւլիսի օլուպ, պու թէվէճճիւհը ալինն նէթիճէսի օլարագ, էհալիճէ տախի չան վէ չէրէֆ գազանմըշ տրը։ Լօնտրա խասթախանէլէրի ֆախրի համիսի օլան ըրէնսէս տր Կալ՝ (չիմտիքի իմբէրթօրիճա) Սըր Թոմասը Սանտրիկամա տավէթ իթմիշ վէ ըրէնս տախի (չիմտիքի գրալ) քէնտի ասսթը վէ հաթթա արգատաղը օլմուշ տրը վէ Սըր Թոմասը «Շէմրօք» եաթընտա բաքիպ օլմագա մէրգոմը թալիֆի իթմիշ տիր։ Եարբշա միւքեֆֆաթ գօնուլան կիւմիշ գատէհի գազանմագ իչուն, 5 միլիոն ֆր. մէսարիֆ էթմիշ իսէ տէ, հայֆա՞ քի մուվաֆֆագ օլամամըշ տրը։ Մէգքիւր գատէհի էլտէ էթտիեինտէ, Սըր Թոմաս՝ եաթլար եարբշընն Նէլսընը ատտ իսիլէճէք իսի։ Զաթէն տօմուզ սուճուգճուլուղընն նաթօլէօնը օլմուշ տրը, զիրա գրալ հաղրէթլէրինն վէ սարի ալէի իսթքրաթօրինն հիւսը թէվէճճիւհինի գազանմասը՝ քէնտի թիճարէթ իչինէ կէրէք Ինկիլթէրասա վէ կէրէք Միճթէմիան Ամերիգա տասիլինտէ պէօեիւք պիր վիւսաթ վէրմիշ տիր։

—Մէրհում Մաք Քինլինին վասիյէեթնամէտի ադրըմը վէ մուգավէլէթի մուհարիբլիինտէ մուգայիէտ պուլունմուշ տրը։ Բէյնը սապգընն թէքմիլ սէրվէթի՝ 225,000 տօլար թափմին օլունմագտա տրը։ Պու մէպլաղտա մի թէվէֆֆա բէյնին 67,000 տօլարլըգ էօմիւր սիկուրթասը սէնէտի տախլ տարիլ տիր։ Մաք Քինլի՝ թէքմիլ սէրվէթինի զէվճինէ թէրք իմմիշ վէ անճագ հէմշիրլէրի մատտաղլ հէլէնն Մաք Քինլիէ սէնէվի 1000 տօլար վէրմէսինի զէվճէսինէ թավսիյէ իթմիշ տիր։

ՄԱՐՕՔՏԱ վագը Սրանեօլ մապահանկիւզարը թարաքընտան հիւքիւմէթը մէթթուսը խարիճիյէ նէզարէթինէ պիր թէչէկրաֆ քէչիտէ իտիլէրէք, Մարօք հիւքիւմէթի թարաքընտան քէնտիսինէ թէպլիգ իտիլէն մասալիմաթտա, իքի Սրանեօլ էսիրինն էլան պէրհանաթ օլտուղը պիլտիրիլտիեի տէրմէկեան օլունմուշ տրը։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրաի տէվլէթ ազալըը՝ Ամէսիի տիվանը Հիւմանուն գաբէմի խիզէֆասընտան սէտտ. Նազիֆ Սիւրուրի պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ թէվճիհ պէյրմուշ տրը։

Սիվաս վիլայէթի տախիլինտէ Հավզա գազասը գայմմագամլըը՝ Բազլրգ գայմմագամը Պէտիր Նուրի պէյէ թէֆվիզ պէյրմուշ տրը։

Վան վիլայէթինտէ Կէվար գազասը նիեապէթի՝ զուրբրի ճէմաղիւտխիրէ սէնէ 1316 թարիխինէն Արապկիր նահիյի սապգ մէքրէմէթլու Ալի Բըզա էֆէնտիյէ։

Տիեարպէքիր վիլայէթինտէ Բալու գազասը նիեապէթի՝ զուրբրի մէղպուրէտէն Ճապագչուր նահիյի էսպագ Ալի Նէճիպ էֆէնտիյէ։

Սիվաս վիլայէթինտէ Հաֆիզ գազասը նիեապէթի՝ զուրբրի մէղպուրէտէն Գօչկիրի նահիյի սապգ Մէհմէտ Նուրի էֆէնտիյէ։

Վիլայէթը մէղբիւրէտ Մէհիս էօզի գազասը նիեապէթի՝ զուրբրի մէղպուրէտէն Թէնօս նահիյի սապգ Միւլէյման Ֆահգ էֆէնտիյէ։

Հալէպ վիլայէթինտէ Բազարճըգ գազասը նիեապէթի՝ զուրբրի մէղպուրէտէն Զէյթուն նահիյի սապգ Մէհմէտ Սալիհ էֆէնտիյէ։

Պիթլիս վիլայէթինտէ Շիրվան գազասը նիեապէթի՝ զուրբրի մէղպուրէտէն Ինկէկօլ նահիյի սապգ Մէհմէտ Թէվֆիգ էֆէնտիյէ Թէֆվիզ գըլընմըշ տրը։

ՆԸԹԱՆ

Գըր Շէհրի միւթասարրֆը սէտտ. Սահա պէյ էֆէնտիյէ իքինճի ռիւթպէտէն Մէհիտի նըշանը զիշանը ինան պուլունմուշ տրը։

ՏԱԼԻԼԻՅԼ

ԳՈՒՎԱԼԻՊ Լիպաթիյէսի վէ զըրաաթա գապալիյէթի հիշ պիր եէրէ գըլեաս գապալ իսէ՝ մէեէէք տէրէճէտէ միւքէմմէլ պուլունան էլճէզիրէ (միջագէտք) գըթասընտա տախի մուհաճիր իսքանընա էլէերիյլի արազի արամագ իւզրէ, ալթընճը օրտու էրքանը հարպիյէսինտէն պազը Ռէմաուլար թաեին պուլուրլուտուղը մէմնունիյէթլէ իշխիրմիշ տիր։

ԱԼԱՄԱՆԻԱ օրտուլարընտա, միւքէմմէլիյէթի թէճրիւպէ իլէ սապիթ օլան վէ Քէօրրիճիւիկէ ախա պուլունան ալէաթ վէ էսէվլաթը՝ օրտուի Հիւմաեունլարտա տախի գուլանըլմագ իւզրէ, սաթուն ալընմասը թէնսիպ պուլուրմուշ տրը։

ՀԸԹՁԻԻՍՍԸՀՀԷԻ ումումիյէ գօմիսիօնը՝ Տ.Ք. Պէյ տախի հազրը պուլունտուղը հալտէ, թէքրար միւզաքէրաթտա պուլունմուշ տրը։

ՍԱՄՍՕՆՏԱՔԻ խասթալարրն մուաեէնէսի իլէ թէկզրգաթը ֆէնտիյէտէ պուլունմագ իւզրէ, պաքթէրիօլօկ Նուրի պէյլէ Իպրահիմ պէյին Սամսօնա իզամը իրատէի Սէնիյէ իգթիզամ ալիսիտէն տիր։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 թարիխլրլէ ումումսըհիյէ իտարէլէրինէ թէպլիգ օլունան թէլէկրաֆնամէնին սուրէթի տիր։

«17—30 սեպտեմբեր թարիխնտէն իթիպարէն, Սամսօն լիմանընտան չըգաճագ կէմիլէրին՝ Սինօպ թէհաֆֆիզ խանէսինտէ 10 կիլոլիւք գարանթինաա թապի թութուլմասը՝ մէճլիսը սըհհիյէճէ գարարկիր օլմուշ տրը։»

Միւֆէթթիշը ումումի

ԴՕԶՕՆԻ

ՍԻԼԻՎՐԻՏԷ Ըժի տաիրէսինտէն էվվէլքի կիւն պիր հանկրն զուհուր իսէրէք, ճիվարընտաքի ժաղազալարա վէ պինալարա սիրաեէք էյլէմիշ վէ խալը խասսաբը մուճիպ օլմուշ օլտուղը՝ թէլէկրաֆ խապէրլէրիկէն իսէ տէ, պաչղա թաֆիսլաթ պուլունմասընընտան, ալընճաճ թաֆսիլաթըտա եարընքի նիւսխէմիզէ տէրճ իսէճէնիզ։

ԽԱՐԻԲԱԻ հաղրէթը Բասիլահիէ արզը թաղիմ վէ իհթիրամ իթմէք իւզրէ։ Դուտսը Շէրիֆ Բում բաթրիզը ռիեթպ. Տամիանոս էֆէնտի հաղրէթլէրինն Սթանպօլա կէլմէսի խուսուսնա միւասատէի Սէնիյէէ չանսի պուլրուլմուշ տրը։

ՏԻԵՌՈՒՆԸ ումումիյէի Օսմանիյէ իսարէսինն օգոստոս հասրլաթը՝ 108,903 լիրաէէ պալիզ օլմուշ տրրքի, կէչէն սէնէնին օգոստոս վարիսաթընա նիսպէթլէ, 82,585 լիրա նօգսան տրը։

Էֆիէսնտի սեպտեմբերին 13ինտէ խրթամ պուլան իլէ 6 այըգ հասրլաթ՝ 1,063,690 լիրա օլուպ, կէչէն սէնէնին այնը զէմանընա նիսպէթլէ, 65,597 լիրա նօգսան տրը։

ՏԻԵՌՈՒՆԸ ումումիյէէ իտարէսի՝ եիւզտէ 4 փայզլի թանվիլաթ իչուն, 215,250, տիւեունը միւպէտտէլէ վէ Շարգ տէմիր եօլլարը թանվիլաթը իչուն, 473,415 վէ թէրթիպլէրին ամորթիսմանը վէ չարգ տէմիր եօլլարը թանվիլաթընն սաթուն ալընմարը իչուն, 863,172 լիրա էօտէմիշ տիր, իտարէի մէրքէզիյէէ մէսարիֆի վէ Բէմիրէէ իտատ օլունան մէպալիզ վէ սարէ 77,860 լիրա օլտուղունան, մէսարիֆաթ եէքիւնը 1,158,697 լիրաէէ պալիզ օլմուշ տրը։ Պու սէպէպլէ, իտարէ՝ պանգը Օսմանիէքի բարաքընտան 67,000 լիրասընը ալմըշ տրը։

ՎԱՆ կէօլիւնտէ վարօր իշլէթմէք իչուն, վէրիլէն իմթիեազ՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէէնէ ֆէսխ իտիլտիեինէն, իմթիեազ սահիպլէրի՝ սէլօզիթօ ագէնէրինին թարաֆլարընա բէտտիսի իսթէմիշլէր տիր։

ԲՐԷՆԷՋԷ Բում մէթրօբօլիտի Գոզմա էֆէնտինն գարանթինա պէքլէեէն Լօյտ վարօրունտա վէֆաթ իթմիշ օլտուղը՝ Գօրֆու չէհպէնտրի թարաֆընան թէլէկրաֆլա պիտրիրիյտիեի, վէ միւթէվէֆֆանընն Բրէվէզէտ ճէնտազէ մէսարիֆի հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն վէրիլմէէնի հազզընտա սալիյէ վէ մէզասիպ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն կէնտերիէն թէկզէրէ բաթրիգխանէ մէճլիսլերինտէ օգուտմուշ տրը։

ՇԳՕՏԲԱ վիլայէթի սախիբինտէ իէ գպպ գաթօլիգ քիլիսասը ինչասընա հիւքիւմէթը սէնիյէէճ միւսասատ պուլրուլմուշ տրը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ հիւքիւմէթի պիր թէհֆիզճուզխանէ ինչասը իչուն, 800 պին ֆր. թախսիս էյլէմիշ տիր։

ՄԸՍԸՐ ֆէվզէյատ գօմիսէրի տէվլէթլու Զազի Ահմէտ Մուխթար բաչա հաղրէթլէրինն Իսքէնտէրիյէէէ վասլ օլուուղը անլաշըլմըշ տրը։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍ. ճիտտի ըսլատֆա թէչէպպիւս էսէրէք, Սուրիյէ սէվասիլինէ հէր հաֆթա մունթազամ սուրէթտէ վաբօրլար իշլէթմէք, Իզմիր, Սէլանիկ, Պայրը Սէֆիտ ատտալարը պէյնինտէ տախի քիչիք վաբօրլար սէյր ու սէֆէր էթտիրմէք իւզրէ, եէնինտէն խաթլար թէէսիս վէ թէշքիլինի միղաքէրէ էյլէմէքտիր։

Եվվէլճէ սաթուն ալընուպ, թամիր վէ թէրմիմ իչուն, լիմանտա պուլունան բրմէօրքէրլէր իլէ քիչիք սէֆանն միւքէմմէլէն թամիր օլունարագ, ատալար արասընտա իշլէթտիրիլճէք իմիշ։

Իտարէէնն միւհիմճը թամիր վէ թիրմիմ նէ գատար վաբօրլարը վարիսէ։ պունլարըն սիրաթը միւմքինէ իլէ թամիր վէ թէլվին վէ հէր պիր լէվազիմի միւքէմմէլն թէտարիք խուլտիեի հալտէ, բօսթա իհրարընա հազըր պուլունմասը գարարկիր օլմուշ տրը։ Բօսթա վաբօրլարընընն հիշ պիր նօգսանը օլմամասը վէ նէգաֆէթ վէ թէհարէթէ ֆէվզէյատ իհթիմամ օլունմասը վէ պինանէն ալէյհ եօլճը վէ թիճճարընն մուճիպը խօշնուտտան օլա

լիք աղաճար իւզերինէ եարտրը թէճրիւպէլէր իւէ զրբաաթմրզա ճիատէն խըտէթ իթմիշ տիր. տահա իւչ այ օլմահօր քի, Ալման լիսանը իւզրէ, Անատօլու գըթաասընըն զրբաաթը վէ միշահէտաթը հագգընտա պիր միւհիմմ քիթապ նէշը իթմիշ իտի. պու սուրէթատ մուգավէլէսինին երնիլենմէսի մուճիպը թէշէգքիւր վէ մէմլէքէթիմիզատ տէվամը խըտէմաթը միթէմէննա սրը։

ՍԷՐԿԻԵԷ ԻՇԵԻՐԱՐ ԻԼԹԻՄԱՍԸ. —Ամերիգատա Միսուրի հիւքիւմէթի տախիլինտէ Սէն Լուի չէհրինտէ 1903 սէնէսինտէ այշլաճագ սանտէի, զրբաաթ մէտատին, օրման վէ մահուալաթը պահրիյէ սերկիսինէ Հիւքիւմէթը Սէնիյէենին իշթիրաքցատա իլթիմաս իսթիմիշ տիր։

ԵՐԻԼԻ ՍԷՐՄԱԵՏԱՐԱՆԸՆՏԱՆ պաղըլարը Տէրսաատէթատ էմէլը մէնգուլէ վէ զայրը մէնգուլէ իւզերինէ ագչէ իգդաղընա մախսուս պիր պանգա թէէսիսինէ միւսատատ պույրուլմասընը թիճարէթ նէզարէթինտէն թալէպ իթմիշլէր տիր։

ՐԻԼՏԱՆԻ ԱՍԱՐԸ ԱԹԻԳԱՍԸ.— Տոքթ. Գօլտվէյեին թահթը իտարէսինտէ պուլունան վէ Ալմանիա չարգ գումբարեասը թարաֆընտան կէօնտէրիլէն հէյեթը թէհարրիյէ Բաբէլօնտա Նաբուգոդոնոսորըն թախթ սալօնունը պուլմադա մուվաֆֆագ օլմուշ սրը, պուրասը՝ 52 մէթրօ ուզունլուզունա 18 մէթրօ էնինտէ պէօեւիք պիր պինա պրը։ Թախթ՝ Մէտիսէլին գարշըսընտա պուլունան պիր հիճրէյտէ վազ օլունմուշ իտի։ Սալօնուն հէր թարաֆընտա թարիխը սանսեիտէ զրյիթը աղիմէի հաղ վէ զաեէթ էեի մուհաֆազա օլունմուշ պիր թազմ բէնկարէնկ թէզեհնամի կէօրիւմէգտէ տիր։

ՊԷՐԿԱՄԱ ԹԷՀԱՐԲԻԼԷՐԻ.— Պէրկամատա իճրա իտիլէն թէհարրիյէաթ սրբասընտա, «բոլիս նիզամաթընա տաբիր, գանունը հիւքիւմատարի» քիթապէսինի հավի վէ 1,03 մէթրօ ուզունլուզընտա վէ 0,80 մէթրօ էնինտէ վէ 0,70 մէթրօ գալինլըզընա պէօեւիք պիր մէթրէր թաշրընն պիր բարչասը պուլունմուշ սրը։

Պու գանունն ուէեօր քի, «չամաշըրընը չէշմէլէրտէ երգաեան, հայվանարընը օրատան իշտիրէն վէ եաթսօա չէշմէլէրէ բիսիլքլէր աթան չախսըն չամաշըրը հանգ իտուլուպ վէ պիլմիզաեէտէ սաթըլուպ, հասը օլան մէպպաղրն իւչտէ պիրի միճրիմէ վէրիլէճէք, պաղըսը թէէսիսաթը ումումիյէտէ թախսիս օլունանագ սրը։»

Պու գանունա նազարէն, չէշմէլէր սէնէտէ պիր քէրրէ թէմիզլէնէճէքլէր վէ չէշմէլէրէ պիր պարար վուգուբնա, քէֆիֆէթ զապրթաեա իիսպար ղըլընճագ իմիշ։ Զարարընն թամիրի իչուն, 8 այ գատար պիր վատէ վէրիլէրէք միճրինէլէրէ 5ունէն 100 տրանմիեէ գատար ճէզաի նագտի հիւքմ օլունուր իմիշ։ Հէր քիմ պու մէպպաղը վէրմէեէ մուգթէտիր օլմայ իսէ, գըրպամա տարպ օլունուր իմիշ։

Էսկի Ակօրա նամ մահալատէ եիւզ նէֆէր ամէլէ չալըշմագատա տըրլար։

Գալաբրըմ վէ չօսէեի հավի իբի եօլ տախի պուլունմուշ սրը։ Գալաբրըմ, չըմալը զարպիտէն չարգը ճէնուպիյէ ուզանմագատա սրը, կէրէք գալաբրըմլար վէ կէրէք չօսէլէր Ադրօբօլա միւնթէհի արիլէր։ Ճէնուպը զարպի թարաֆընտա Պիզանթէն ուսուլը միմարիսի իւզերինէ ինչա իսիլմիշ պիր քիլիսէ իւէ թաչտան մամուլ պաղը պօշ թապրթլար պուլունմուշ սրը։

ԻՄԹԻԵԱԶ ԹԱԼԷՊԻ.— Թարագ, գաչրդ, պըշագ սաբը վէ սարիէ կիսի քէմիք մամուլաթը չրգարմագ իւզրէ, պիր ֆապրիգա թէէսիսի իչուն, միւթէմէվվիլ պիր չիրքէթ թարաֆընտան իմթիհան թալէպ օլունուղու իշիտիլմիշ տիր։

ԼՕՐՏ ԳԸՐՕՄԷՐԻՆ ՄԸՍԸՐԱ Ա.Վ. ՏԷԹԻ.— Ինկիլթէրանը Դահիրէ ժէնէրալ գօնսօլոսը Լօրտ Գրրօմէր իւէ մախտումը Լօրտ Թէօտլինկթը՝ մէզունէն Լօնդրատա պուլունտուգլարը հալտէ, պու քէրրէ Դահիրէէ ավտէթ էթմիշլէր տիր։

ՃԷՆԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԳՈՆԵԱ.

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ Սեպտ. 25ին (Ն. Տ.)։ Գիշերօթիկ աշակերտներու դըպրոցական տարեթուականն է 10 Օսմ. ոսկի, որուն կէսը կանխիկ վճարելի է, և միւս կէսը Ցունուարի մէջ։

Սոյն վարժարանին մէջ կ'առանդուին Օսմ., Հայ., Յուն., Անգլ., Ֆրանս., լեզուներ մինչպէս նաև փիլիսոփայական, չափաբերական, բնական և բնապատմական գիտութիւնք իրենց բոլոր մասնաճիւղերով։ Իսկ իբրեւ արուեստ կ'ուսուցուի լուսանկարչութիւն և կահագործութիւն։

Գիշերօթիկ ուսանողաց համար պատրաստած են երկաթեայ մահճակալներ, օդաւէտ սենեակներ, և մարմնամարզի համար ընդարձակ տեղեր։

Աւելի տեղեկութիւն ստանալ փափաքողներ կրնան դիմել առ Տնօրէն Քրօջ. Ա. Ց. Հայկազեան ի Գոնեա։

10—6

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՐՄԱՇԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Ուխտաւորները (?) վերադարձան։ Անոր համար այս ծաղրական նշանը և միւնոյն ատեն անոր համար տրխրութեամբ կը գրենք այս տողերը, որովհետեւ ի՛նչ ոգեւորութիւն որ կը տածէինք Արմաշի ուխտագնացութիւնը տեղի չունեցած, նոյն չէ որ պիտի ունենանք Արմաշէ վերադարձէն ետքը։ և որովհետեւ 10-12000 հոգւոյց բազմութեան մը մեծագոյն մասը ճշմարտապէս ուխտագնացական դիտում մը չէ որ բրած է մինչեւ Զարեհափան, իր հաւատքին հետ տանելով այն նպատակները որոնցմով պիտի հասութաւորուէր վանքն ու դպրեվանքը։ Հասոյթը անցեալ տարուանմէն վար է եղեր, (6-700 ոսկի, մինչ անցեալ տարի՝ 900-1000 ոսկի), հակառակ բազմութեան անցեալ տարուանմէն աւելի ըլլալուն։ Եւ պատճառը պարզ է. այդ նշանակուած թուով խումբերամին մեծ մասը՝ ՀԸԼԹիրիներու խումբ մը ինչինին, աւելի հաճոյական ճամբորդութիւն մը ընելու, և աւելի քանչէրի սիրոյն համար Արմաշ վազեր է, քան որ և է ուրիշ բանի մը համար։ Եւ իրաւ ալ, ընդհանրապէս գաւառի այս կամ այն անկիւններէն հառնող հաւատաւորներու մէկ դասակարգէն զատ, որ անշուշտ իր լուման ալ չէ զլացած ի նպաստ ուխտավայրի մը և աւելի հոգեկան-բարոյական պէտքի մը համար անոր ոտքը գացեր է, միւսները ալ՝որ բանալիր մը սարքեր են՝ որ մինչեւ հիմա տեղի ունեցած Սթրիթեայինները ալ կը գերազանցէ եղեր, իր ա՛յն պատկերներովը ու տեսարաններովը զորս լկտի բառով կարելի է որակել առանց այլ և այլի։

Ժողովրդային խրախճանութիւնը կը հասկնանք վերջապէս, որ և է տաղաւարի մը առթիւ, ուր կրօնքի պաշտամունքին կուգայ խառնուիլ դէպի ընութիւն խանդավառութիւնը, անմեղ հաճոյասիրութիւններու ցոյցերով. բայց ի՛նչպէս հասկնալ ժողովրդային խրախճանութիւն մը՝ որ իր ծայրը կը հասնի ամէն տեսակ վարնոց խայտառակութիւններու մէջ, և ուր ցոփ կիներ գլխաւոր դերը կը ներկայացնեն, ուսարկա անանկ ոեն օրուան մը մէջ որ իր գերազանց նուիրականութիւնը ուսնենալու էր։

Աւելի երկարելու հարկ կա՞յ, երբ այսքանն իսկ այնքան չատ բան խօսեցաւ արդէն։ Ակնատեսներ, որոնց մէջ է նաև մեր թղթակիցը, վերջին ծայր տխրութեամբ կը նկարագրեն այն եղելութիւնները, միւսնոյն ատեն վիրաւորուած զգալով իրենց տոհմային արժանապատուութեան մէջ. իրաւունք չունէին։

—Զօմագլըզի Ներսէս վրդ. Բէզդիկան որ 50 տարեկան է և կնդր. Վարչութեան Կրօնական Ժողովին խնդրագիր մը ղրկելով Հարգալուծութիւն խնդրած էր, երկրորդ աղերսագիր մը եւս ուղղելով Կեսարիոյ Կերմէր գիւղի Թաղ. Խորհրդոյն կը ղրկայ իր նախորդ որոշումին վրայ և կը խնդրէ որ վերստին ընդունուի իբր վարդապետ Հայ. Եկեղեցւոյ։ Թախանձագին կ'աղերսէ, «զիս խաբեցին, սատանայէն յաղթուեցայ, մի թողուք որ հոգւով մարմնով կորսուիմ», կ'ըսէ։ Այս խնդրագրոյն մէկ օրինակն ուղղուած է առ Սմնն. Ս. Պարիրաք Հայր։

—Ս. Հայրապետը մասնաւոր գրով մը իրեն մատուցուած կարգ մը առանձնական խնդիրներու մասին աւելի մանրամասն տեղեկութիւն պահանջած է Պարիրաքարանէն։

—Տիզիսէ կը գրեն թէ Իւնիօն ընկերութիւնը բանակցութեան մէջ է էջմիածնայ վանքը, ճեմարանն ու վեհարանը ելեկտրական լոյսով լուսաւորելու համար։

—Վրաստանի և Իմերէթի թեմին նստակին առաջնորդին՝ Սուրէնեան արք. ին հրաժեշտին առթիւ, Տփղիսի վաճառականներու դասը հացկերոյթ մը տուեր է, իբր երախտագիտական արտայայտութիւն մը՝ Ն. Սրբազնութեան թեմին մատուցած ծառայութիւններուն։

—Կովկասի յոբելեանական ցուցահանդէսին երկրագործական բաժնին համար Տփղիսի երկրագործութեան և պետական կալուածներու վարչութիւնը իր կողմէն կաթնատնտեսութեան մասնագէտ Պ. Սեւախս Քալանթարեանը ներկայացուցիչ նշանակած է։

—Գաւառացի ծանօթ գրագէտ Յովհաննէս էֆ. Դաղանճեան, որ իր առեւտրական պաշտօնին բերմամբ տարիէ մը ի վեր Պոլիս կը գտնուէր, երէկ իր ծննդավայրը՝ Թոքատ մեկնեցաւ։

—Եղնիկ Ծ. Վրդ. Գալփագճեան, Խարբերդի Պատ. փոխանորդը, իր պաշտօնատեղին երթալուն առթիւ, սիրալիր ընդունելութիւններ գտեր է ճամբուն վրայ գտնուած քաղաքներէն. Էսկիշէհիրի մէջ մէկ գիշեր մնալէ ետք Գաղատիա անցեր է ուր երեք օր հանգիստ առնելով շարունակեր է ուղեւորութիւնը դէպ ի Կեսարիա։

Սեպտ. 10 թուականով Կեսարիայէ նամակ մը, հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ այս առթիւ. «Խարբերդի Պատ. փոխանորդ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. Գալփագճեան երէկ տեղս ժամանեց։ Յատկապէս ղրկուած պատգամաւորութիւն մը մինչեւ քաղաքէն դուրս ընդառաջ երթալով Ն. Գերապատուութիւնն առաջնորդեց դէպ ի Մայր Եկեղեցւոյ Առաջնորդարանը։ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. յետոյ այցելեց տեղւոյն երեք վարժարանները, և աշակերտները քննելով, յուսացածէն աւելին գտաւ, յայտարարելով թէ նոյն իսկ Պոլսոյ Թաղ. վարժարաններն ալ կը գերազանցեն կեսարիանները՝ թէ բարեկարգութեան և թէ արդիւնաւորութեան տեսակէտով։ Հոս հարկ կը համարինք չեշտել թէ մասնաւորապէս երկու վարժարաններու յաջողութիւնը կը պարտինք անոնց տեսուչներուն՝ Երուանդ Երկաթեան և Արմենակ Քիւրքճեան էֆ ներուն։

«Հետեւեալ օրը Ն. Գերապատուութիւնը այցելեց նաև քահանաներու և հետեւորդներու ընկերակցութեամբ Ս. Կարապետի վանքը, ուր մէկ քանի ամիսներէ ի վեր կը գտնուի վիճակիս առաջնորդ Տ. Տրդատ Եպիսկ. Պալեան և ձեռնարկած է՝ հոն դպրոց մը չինելու։ Վանքէն 2 ժամ հեռաւորութիւն ունեցող Տէվրէնս ըսուած տեղը հասնելուն Ն. Սրբազնութեան կողմէ ընդառաջ ղրկուեցան ժառանգաւորաց վարժարանի չրջանաւարաներէն մէկ քանին, և Ս. Կարապետի միաբան Տ. Սմբատ Վրդ.՝. երեք կառավարական հեծելազօրքերու հետ մէկտեղ։ Վանքին դրան առջև դիմաւորեցին Դանիէլ և Տրդատ վարդապետները և ժառանգաւորաց վարժարանին զլխաւոր ուսուցիչները։ Վանքին մէջ աղօթելէ ետքը, Խարբերդի Նորընտիր Պատ. փոխանորդը թափօրով առաջնորդուեցաւ վանահայրական հսկայ չէնքը, որուն սանդուխներուն վրայ գրկախառն համբոյրներ փոխանակեցին Տ. Տրդատ Եպիսկ. ի հետ։ Հետեւեալ օրը Ն. Սրբազնութեան առաջնորդութեամբը, Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. այցելեց վանքին ամէն կողմերը և աչքէ անցուցանոր մէջ գտնուած թանկագին հնութիւնները և, ի մէջ այլոց, Գազէղ ամիրային նուիրաստութիւնները. այցելեց նաև վանքին վարժարանը, թանգարանը, ատաղձագործութեան և պակերաչանութեան արհեստանոցը և գործատունները և աչքէ անցուցաչակերտներու ձեռագործները։ Դասաւանդութեանց ալ ներկայ գտնուեցաւ և չատ գոհ մնաց։ Յետոյ պատեցաւ նաև Տ. Տրդատ Եպիսկ. ի նախաձեռնութեամբ չինուելու վրայ եղող հսկայ դպրոցը։

«Ն. Սրբազնութեան օրով չինուած է նաև ուխտաւորաց փառաւոր թաղ մը 14է աւելի սենեակներով, որուն անունը դրած է «Բայսէրի» թաղ, կեսարացւոց դրամով չինուած ըլլալուն համար։ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. իր անկեղծ գնահատումը ըրաւ վանքին բարոյական և նիւթական վիճակին նկատմամբ, և չատ նախանձելի ու փայլուն գտաւ։ Գաղղիերէն և Տաճկերէն լեզուներէ զատ կ'աւանդուի նաև Անգլիերէն. գիտական ճիւղեր ալ չեն պակար։ Այս ամենէն վերջ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. հրաժեշտ տուաւ դէպի իր պաշտօնավայրը՝ խիստ գոհ տպաւորութեան տակ և չատ սիրալիր տեսակցութիւններէ ետքը։» (*)

Նամակագիրը կ'աւելցնէ նաև թէ Ս. Դանիէլի վանքին վիճակը չատ տխուր է, ու չենքը քայքայման մօտ, որուն մէջ կը մնայ միայն Ստեփան Եպիսկ. Սանտալճեան։

—Նիգոսիայէն մեզի գրուած նամակ մը տխուր գոյներով կը նկարագրէ Կիպրոսի Հայերուն կրթասիրական և ընթերցասիրական ոգին։ «Թերթ չատ քիչ կը կարդան, կ'ըսէ, չատերը անոնցմէ կարդալ չեն գիտեր բնաւ և չատերն ալ կամ անտարբեր՝ են և կա՛մ աղքատ՝ հետեւելու համար օրուան լրագրութեան։ Ցաւալին հոն է սակայն որ տեղւոյն դպրոցական վիճակն ալ գոնէ առաւելութիւն մը չի ներկայացներ ժողովուրդին այս բարոյական անկումին վրայ։

—Տնտեսական Խորհուրդը նիստ դումարեց Դշ. օրը և հետեւեալ խնդիրներով զբաղեցաւ.

1.— Պէօյիւք-Տէրէի Թաղեցիներէն ոմանք հանրագրով մը բողոք բարձրացուցին Տնտեսական Խորհրդոյ՝ Թաղին Ս. Հռիփսիմեանց ազգ. վարժարանի մասնաւորները վարժարանի չէնքէն տարբեր տեղ մը փոխադրուելու համար և անօրինութիւն խնդրած էին. Խորհուրդը որոշեց այս մասին բացատրութիւն պահանջել Թաղ. Խորհուրդէն, ինչպէս նաև Ուսումն. Խորհրդոյ կարծիքը խնդրել։

2.—Մագրի-Գիւղի Եկեղեցւոյ մասակարարութեան (1899 Ապրիլ—1900 Հոկտ. 25) 18½ ամսեայ հաշիւներուն մասին կեդր. համարակալութեան կողմէ մատուցուած տեղեկագիրն կարդացուելով, որոշուեցաւ ինչ ինչ դիտողութիւններով վաւերացնել հաշուետուամարները։

3.—Օրթա-Գիւղի Եկեղեցւոյ սընտուկի հաշուետուամարներուն քննութեան մասին կեդր. համարակալին տուած տեղեկութեանց վրայ, յանձնաւարուեցաւ վերստին հրաւիրել Թաղ. Խորհրդոյ դիւանագիրը՝ տուամարներուն մէջ գտնուած թերութիւնները ուղղելու և ապա ենթարկելու համար Տնտեսական Խորհրդոյ վաւերացման։

Խորհուրդը զբաղեցաւ ասոնցմէ զատ իր օրակարգի մէջ գտնուած զանազան խնդրոց ուսումնասիրութեամբ և ի մէջ այլոց նկատողութեան առաւ Մոֆֆաթի և Գանձէրէի արոց մասին Վարչ. Ելեւմտից Ցանձնաժողովոյ կողմէ պատրաստուած և Թաղ. Ժողովոյ կողմէ ի գործադրութիւն յանձնարարուած ծրագիրը։

—Բէնդերպուրկի Հայերը ազգին ազքատ հիւանդներուն համար հիւանդանոց մը կը հաստատեն։

—Պագուի դրամատէր Գ. Տէր Մարգարեան Զանգեզուրի Նորաչէնիկ գիւղին մէջ 20,000 ռուպլի արժողութեամբ վարժարան մը կանգնել կուտայ. միւնոյն բարերարը այդ դպրոցին տարեկան ծախուց համար որոշած է նոյնպէս ամէն տարի 1,200 ռուպլի տալ։

—Բարիզի մէջ հայ ուսանողը, Պ. Վահան, յաջողեր է փայլուն քննութեամբ մը գերազանցել իր դասին բոլոր Ֆրանսացի աշակերտակիցները և ստանալ բէ ա՛ էտէնսիոնը։

—Աթէնքի հայոց եկեղեցիին հոգաբարձութիւնը խնդրած է Ազգ. Պատրիարքարանէն որ քահանայ մը ղրկուի հոն։

—Հանգուցեալ Թոմաս էֆ. Խորասանճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի (200) երկու հարիւր ֆրանք նուիրած է հիւանդանոցիս Աղն. Եուսուֆեան գերդաստան, ի Զմիւռնիա։

—Գոհութեամբ կարդացինք Բշ. օրուան Պաշտօնականներուն մէջ թէ՝ Իւլայի առաջին ատիճան և Բ. կարգ Օսմանիէ պատուանշան շնորհուած է Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան առեւտրական սենեկի անօրէնի օգնական Ռուպէր էֆ. Եաղճեանի։ Կը շնորհաւորենք Ն. Վսեմութիւնը՝ Կայս. այս բարձր գնահատման արժանացած ըլլալուն համար։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Հոկտեմբեր 3, 1901

Ֆրանսզ էհամը	101.
Ռէժի	304
Գոնսոլիտ.	23.65
Շըմէնտիֆէր	100.25
Պանգ. Օթօման	518
Թրանսվալ	81.25

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵՑ

Բ. Մ. ՊՕՂԱՍՅԵԱՆ

Տարբեր ընթացք, 80 երես Գին 2 ղր. Մէջէն Ի բարդ. ընթացք, 208 եր. » 4 ղր. Զեղչ 30 % դարոյնէրու համար

Ներկայ դպրոցական չրջանին առթիւ, դպրոցական մարմնոց ուշադրութեան կը յանձնենք սոյն երկու քերականութիւնները, որոնք սեսակին մէջ լաւագոյնն են և մուտ գտած են գրեթէ բոլոր բարձրագոյն դպրոցներուն մէջ։ Տարբեր ընթացքը կը պարունակէ 51 ընթերցումներ և 212 հրահանգներ, իսկ միջին ու բարձր. ընթացքը՝ բաղմաթիւ ընտիր ընթերցուածներէ զատ 240 հրահանգներ, ուղղագրական, բառագիտական, շարադրական վերլուծական։ Հայերէն լեզուի բարդութեանց, ածանցմանց, ձանաւորներու սղման, տրամաբանական լուծման կամ նախադասութիւնները շաղկապելու կանոնները բացատրուած են ընդարձակօրէն, և սոյն քերականութեանց առաւելութիւնը կը կազմեն ուրիշ նմանօրինակ գործերու վրայ։ Իր գործածած լեզուն է միօրինակ, յատակ, վերլուծական, կանոնաւոր, բան մը որ կը պակսի ուրիշ նմանօրինակ գործերու մէջ, ինչպէս «Հանդէս Ամսօրեայ» ժամանակին վկայեց։

ՆՈՐ ԹԵՐԹՈՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ԿԵՍՆԵՐԷ

Գրեց Ք. Ա. ՍԻՄ

Վաղուընէ սկսեալ պիտի հրատարակենք։

ԵՐԿՈՒ վարժ գրաչարի պէտք կայ։ Գոհացուցիչ չաբաթական։ Դիմել Մանզումի Գրաչարատան։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԳՇԱՄՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 2 Հոկտեմբեր.— Իւմիտ Պուրնունտա իտարէի էօրֆիյէտ իլան օլունճաղընա իհթիմալ վերիլիեօր։

—Պիր թագրմ եէլէքէն կէմիլերի իլէ Պօէրլէր իչուն Լամպերթօ քէօրֆէզինտէ քիւլիյեէթլի միհիմմաթը հարպիյեէ գարատա չէզգարըլըզը՝ ալինան պիր թէլէկրաֆնամէտէ իչար օլունուեօր։

—Լօրտ Բիչնէր՝ չէքտիսի պիր թէլէկրաֆնամէտ Մօտէօյտէ Ինկիլիզէրին քիւլիյեէթլի զաեիաթ վէրտիքլէրինի պիլտիրիեօր։

ԲՐԷԹՕՐԻԱ.—Ժէնէրալ Տէլարէյզն թահթը գօմանտասընտա թագրիպէն պին նէֆէր Պօէր սեպտեմբերին օթուզընճը կիսէսի Մօտէօյլ ճիվարընտա Բէքեվիչ նամ Ինկիլիզ միրալաեընը սրտակիսեռը իւզերինէ հիճում իթմիշլէր տիր։ Պօէրլէր՝ խուրիյանէ պիր մուհարբպէտէն սոնրա, զաեիաթը քիւլիյեէ վերբերէք, ռիճաթա մէճբուր օլմուշար սրը։ Ինկիլիզէրէն 88 նէֆէր մէճբուր օլմուշար սրը։ Իչպու թէլէկրաֆնամէտ թէլէֆաթը կէօսթէրէն բաղամ չըգմամըշ սրը։

ՎԱՇԻՆԳԹՕՆ.— Գանթօնտա մուգիմ Ամերիգա գոնսօլոսունան իշարընա կէօրէ, Հէզիկ Լինկ ճիվարընտա ժէնէրալ Պաքիթ (.՞) էշգրեա իլէ մուհարպպէեէ թուսթուշմուշ սրը։ Էշգրեասան 200 քիշի թէլէֆ օլմուշ սրը։ Պունլարտան պիր չօզը էսիր իսիլմիշ վէ պիլ ախէրէ իտամ օլունմուշլար սրը։

ԲԻԹԷՐՍԳՈՒՐԳ.—Բէսմի պիր բաբօրա կէօրէ, Մանչուրի տէմիր եօլունդն ինչասընա 250 միլիոն ռուպլի սարֆ իսիլէճէք տիր։ Մէսարիֆը սէնէվիյեէ տէօրթ միլիոն ռուպլիեէ պալիզ օլաճագ սրը։

ԲԼՇԵԹ.— Բարլամէնթօ ինթիխապաթը քէմալը սիւքիւնէթլի իճրա գըլընմըշ սրը։ Գապլինեէ թարաֆտար օլան միւթեատտիտ զէվաթ՝ ինթիխապ օլունմուշլար սրը։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սբանիա բարլամէնթօսը 16 հոկտեմբերտէ ագաը իճթիմա իտէճէք տիր։

ՊԱՐՍԷԼՕՆ.—Գաթալօնեա էեալէթի տախիլինտէ միւտիշ սիլապլար վուգու պուլուպ, քիւլիյեէթլի ինսան սիլապզէտէ օլմուշ սրը։

ՆԻԻԵՕՐԿ.— Պուղտայ բիճասը բէք սիւկիւն օլուպ, 74,50տէ գալանմըշ սրը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Բարիսէն «Բէօնիչէ Ցայթուկ» կազէթասընա իշար օլունտուզունա կէօրէ, թիւթիւն ինհիսարընա գարշըլըգ կէօսթէրիլէն Պուլգարիսթան խթիդրազը ճէտիսի հագզընտա, Ֆրանսզ սէրմաեէտարանը իլէ Պուլկարիսթան էմարէթի արասընտա իթիլաֆ հասըլ օլմուշ սրը։ Պուպպտէքի մուգավէլէ էվվելճէ իմզա օլունմուշ սրը։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԲԱՐԻՍ, 3 Հոկտ.— Ամսթէրտամտան պիլտիրիլիեինէ կէօրէ. ժէնէրալ Պոթա իլէ Թրանսվալ հիւքիւմէթի բէյնը վէքիլի Մ. Շալգ Պուրկէր թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէքթուպլարա, Պօէրլէրին անվալի ումումիյեէթլէ ճարիպը մէմնունիյեէթ՝ պուլունտուղը՝ բէյնս Մ. Բրիւկերէ իշար օլունմուշ սրը։

—Լէժիոն ա'Օնէօր նըշանը մէճլիսը իտարէ ազաընտան ժէնէրալ Լբֆէվր խթիֆա էյլէմիշ տիր։

ՐՕՄԱ.—Նաթալիսէ եէնիտէն տէօրթ քիշի վէպաեէ թուսթուշմուշ սրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմ տիւն ագչ. գաբ.	25—27
» » » էն եիւքսէք	25—29½
» » » էն աչաղը	25—27
Բուսմէլի չըմէնտ ագչ. գաբ.	98—50
» » էն եիւքսէք	99—
» » էն աչաղը	98—50

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյժի ագսիոնը Օս. լիր.	12—30
Սիկարէթ Ա.	—90
» Բ.	—49
Թրամվայ	5—80
Ժուխանս	1—60
Օսլիկասիոն Թրամվայ	478—
Ասիւրանս	3—90
Դրէսի ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիսմ	57—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	412—
Թրանսվասալ	78—
Բրնսթրմ թանվիլաթը	461—
Դրէսի Ֆոնսիէ Էմիրսիէն	263—
Անատօլը չըմ. ագսիոնը	9—10

ԱԳԱՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարդը	108—05
Մէճիտիյէ	100—10
Ինկիլիզ լիրասը	110—04
Ֆրանսզ ալթունը	87—22
Բօլ	90—30
Դրէմից ալթունը	51—08
Գարպօն գայմէսի	8—61

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 2 Հոկտ.

Ինկ. էհամը Ինկ. լիրասը	93—75
Օսմ. էհամը աչըլաը	23—50
» գաբ. անտը	23—50
» » Բ	48—87
« » Գ	26—60
Օսմանլը Պանդասը	10—75
Մըսրը Տուլ. մութթահտրաէ	107—50
Պուլկար խթիդրազը	80—
Դամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	25—350

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—32
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—92½
Ֆիորէնս Մանտա	——
Վիէննա չէքի (գուլդեն)	——

Բարիզ 2 Հոկտ.

Ֆրնա էսհ. 4% ֆիր.	101—07
» » 4½ %	101—75
Եէնի Օսմ. էհամը աչըլաը	23—97
» » գաբանտը	23—70
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի	100—
Օսմանլը Բէյժիսի էհամը	303—
» Պանդասը	518—
Դրէսի Լիոնէ	987—
Իթալիա էհամը	99—30
Բուսրիթէ Թիւրք	493—
Օսմանիյէ	442—
Տուան Օթօման	507—
Սբանեոլ	71—10
Թրանսվալ	01—25
Դամպիս 3 այ վատէ	25—220
Դրէսի Ֆոնսիէ Էմիրսիէն	—

ՄԷՄԱԼԻԲԸ ՇԱՀԱՆԷ ՏԻՐԽԱՆԼԱՐԸ ՄԻՒՆԹԷՐԻՔԻ ԻՒԼ ՄԷՆՖԱԱ ՐԷՅԺԻ ԻՏԱՐԷՍԻ

Ի ԼՕՆ

Մէմալիքը Շահանէ տիրխանլարը միւնթէրէք իւլ մէնֆաա Բէյժի իտարէսի հիսէտարանընըն էճմիյէթը ումումիյէի մութաատէսի՝ կէլէճէք հոկտեմբերին 10/23ինճի չարշէնպիհի կիւնիւ Տէրսաատէթատ կալաթատա Վէյլսատա սօգաղընտա վագը մէրքէզը իտարէտէ պաուզզարը սաաթ պիր պուչուգատա վուգու պուլաճագ սրը։ Մէվգբի միւգաքերէեէ վազ իսիլէճէք մէվատա, էվվէլա մէճլիսը իտարէնին բաբօրունին գէրբասընը՝ սանիկն 1900-1901 սէնէսի պիլանչո վէ հիսապպէրընին թասսիգը՝ սալիսէն հիսսէի թէմէթթիւին վէ ինթիհապ ադչէսինին թահրիր հագգընտա մէճլիսը իտարէնին թէքլիֆաթը՝ վէ բապիսն մէճլիսը իտարէ ազաընտան թաեիրի խուսուսաթընտան իպարէթ տիր։

Մէզքիւր ճէմիյէթէ իշթիրաք էթմէք իւզրէ, լաագալ օթուզ հիսսէէ մալիք օլան հիսսէտարան՝ նիհաեէթ սեպտ. 29/12 հոկտ. 1900 թարիխնտէ ճիմատա էրթէսի կիւնի սէնէատաթլարընը Տէրսաատէթտէ մէրքէզը իտարէտէ, Պէրլինտէ Պէհրնաթրատա պանքէր Մ. Ս. Պլայխրօար պանգասընա, Լօնտրատա Թրօկմօրթօն սօգաղընտա 26 նումէրօտա վագը Օսմանլը Պանդասը աճէնթէլիեինէ, Բարիզատ Մէկերպկէր սօգաղընտա 7 նիւմէրօտա վագը Օսմանլը Պանդասը աճէնթէլիեինէ վէ Վիէննատա թիճարէթ վէ սանաեի իչուն իմթիհազը Դրէսնէրթ Անչթալտ չրքէթինէ թէվսի էթմէլի տիրլեր։

Ճէմիյէթը ումումիյէթէ տիւրուլ էհսպիտիմէք իչուն, հէր միւվէտտէ պիր մագպուզ իլմուխապէրի իթա օլունաճագ սրը։

Միւգաքերթի՝ հաղը պուլունան ազանըն էքսէրիյէթէը արասը իւլ գարարլարը։ Ազատան հէր պիրի՝ մալիք օլաուզը հէր օթուզ հիսսէ իչուն պիր ռէյ իթա էտէպիլիր։ Մամաֆիհ հիչ պիր քիմսէ նամը զաթիսինէ օլարագ օն՝ վէ հէմ քէնտու վէ հէմ տէ միւվէքքիլի նամընա օլարագ, եէրմի ռէյլէն զիատէ իթա էտէմէզ։

2—10

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ
Ա. ՊՈՂԻՍ
Թանգարան

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի աղնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գինիներու դերազանց ածանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօստապաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորև, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—ՊՊ. Լաքառիէռ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօուէօն։
ՊՈՄՊԱՑ.— ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գաֆֆաան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կիւռոն Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բսօվասալ։
ԶՄԻՒՐՆԻԱ.— Պ. Հայրիպ Վառենկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տիւռ Թէրանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒԴԱՐ.— Պ. Մ. Քափուանս.
ՊԼՅՈՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
4—24

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ
ԱՄԵՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵԾՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՆԵՐԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէղքիւր Սէրկիսի Ումումիսկնտէ Ֆիւբեաֆաթը, HORS CONCOUR րէգապէթսիզ գազանմոշ տրը։
Էն ուֆաղ թէֆէրրուաթընա գատար էմալընա թէվէֆֆիւգ իտէր
Թիւրքիա իչիւն եէկեանէ աճէնթասը Յ. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ Էվլաւլարը
Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահէճ Գարուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝. 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ
ՇԻՒՊԷԼԷՐ՝ Իզմիրտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սարէ Թամիր վէ Էօյրէթմէսի մէճմանէն տիր

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸ՞Զ

Աղզինրզին գօգամասընը, տիւչէրինիզին խաթթալըգտան քիւլիէկ արի գալմասընը արզու իտէր իսէնիզ Պաղչէ Գաբուսընտա Նիզամիէ գարագոլը գարշու քէօշկսինտէ 1 նօմէրօլը մահալը մահսուսատա տիւ թապիպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ

պուլմալըսընը։

Մումիսիլէյն Մէքթէպի Թըպպիէի Շահանէտէն մէգզուն օլուպ, հիւ պիր աղրը հիսս իթտիրմէ քսիդին տիւ չէքմէքտէ մուճնի պուլունտաղը պիր իլաճ իլէ եալընը իբի տէֆատատ էն չէտիր տիւ աղրիլարընը քէսմէքտէ, «սքօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիւ էնի խասթալընը թէտավի իթմէքտէ էֆէնտին էն սան ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէքթար իլէ տիւ տօլտըրմադատ տրը։

Էնվայի թագմա տիւ վէ չէնէ իմալընտաքի մէճարէթի քեամիլէսի ումում միչիրէրիէրինին հիւանիւ թէվէճճիւհինի ճէլպ իթմէքտէ տիր։

Ճումատա կիւնլէրի մուայէնէխանէտէ բազար կիւնլէրի տէ կէտիկ Բազատատա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինտէ միւրաճաաթ իտէն ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապահլարը սաաթ 1½ գատար վէ ագշամլարը տախի սաաթ 11տէն սօնրա հէր վագթ խանէսինտէ պուլունուր։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ՝

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշայի Էլչիբէյ Ռիւ- 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարնիպի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան օրհնութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաև ֆոնտան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները շատ ժան են։ 69—106

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

Բարձրագոյն ընթացք՝ Գրքնական գրքերէ բնութիւնական և բնագրական էֆեմերիդաց Կ. Ս. Տէմիրեանի.

Սոյն գործը Կրթական Մրագրի համաձայն պատրաստուած ըլլալով, յատակ և դիւրահասկնալի ոճով մը կը խօսի Մարդաբանութեան և առողջապահի պայմաններու, Բուսաբանութեան, Երկրաբանութեան, Մեթեորաբանութեան, Բնաբանութեան և Տարրաբանութեան ամենէն կարեւոր և գործնական ու արուեստագիտական մասերուն վրայ։ Դասագիրքը կը բաղկանայ 352 ութածալ էջերէ և կը պարունակէ նիւթին պատշաճ 228 ընտիր պատկերներ շահեկան ծանօթութիւններ կու տայ նաեւ ամէն կարգի արհեստներու վրայ, որով անհրաժեշտ գիրք մըն է նաեւ ամէն արհեստաւորներու։

Գին 7 ղրուշ։

Տէմիրեան էֆ.ի սոյն երկասիրութիւնը, որ բաղմաթիւ Գիտական Բրոնիներով ալ համեմատած ու ճոխացած է և կ'ամբողջացնէ իրագիտական և բնապատմական ճիւղին յատուկ և նորագոյն ծանօթութիւններով լի իր ամբողջ դասընթացքը և որ իր գրական և դիւրասոյց մեթոտին ու նիւթերու պէսպիսութիւնովը կը գերազանցէ ցարդ լոյս տեսած հեղինակութիւնները, կեզր. Վարչութեան Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ վաւերացած ըլլալով՝ ջերմապէս կը յանձնարարուի մեր բոլոր վարժարանաց համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ՆԱՄԵՆ

Նոյն հեղինակէն՝ Մոգիտաղ մանկան գաղտնիքներ, պատկերազարդ նոր ընթերցարան։ Գին 3 ղրուշ։

Մենոր մանկաց, Ֆրանսերէն ընթերցանութեան և զրուցատրութեան. Նոր քերական գին 1½

Գ Ի Ս Ա Կ
Մաքսաբերի գծական օրերու
ՀԱՅ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Առաքել էֆ. Գարրիէլեանի սենեակը
ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱԼՏԸԶ ԽԱՆ, ԹԻՒ 10
Գին 5 գրուշ։

Էն ալա վէ նէֆիս իբէքտէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒՎԻՑՇ քեաղըտլարը եալընզ սիկարա մէրգէլարընը մէմնուն էտէպիլիր։ Պու քեաղըտլարըն ֆէվքէլատէ միւէսսէրիյէթի մուգալիսէլէրինին արթմասընա սէպէպ օլմըշ օլըրզնտան, գաբագլարըն տէրունինտէքի ռէֆէր մէհրիսէ վէ պատէթի ֆարբգաը սայիրէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ լընը։ 54—56

مفوق معدوى شبه
ويتال حبلرى
ՎԻԹԱԼ ՀԱՊԼԱՐԸ

Սինիր զաբէֆլըզընա, գանսըզլըգա վէ միտէ բահաթսըզլըզընա միպթէլա օլանլար՝ էկէր չիֆա պուլմագ իսթէրլէր իսէ, պիլ ումում հէքիմլէրին թաստիգ վէ թահսին իթտիքլէրի մէշհուր Վիթալ հապլարընտան գուլլանմալըսըրլար։

Զիրա սինիր զաբէֆլըզը, գանսըզլըգ վէ միտէ բահաթսըզլըգլարը էօյլէ միւտիշ խասթալըգլար տըր քի, վագթընա թէտավիսինէ զայրեթ օլուսմագ իսէ, պիր կիւն վիճուտլարընդն քեամիլէն մահվ օլաճաղընա վէ եա թէտավիսի զալը գապլի միւշքիլաթէ ուզրաեաճաղընա էմին օլսունլար։

Շէհրիմիզ պիրինճի սընըֆի էֆզանլարընտան Անթուան Գաբլանեան էֆէնտինին իսթիրաքէրսէսի օլուպ, մէճլիսը թըպպիյէի Շահանէնին բուսսաթը ըսամիյէսինէ մաղհար օլան մէշհուր Վիթալ հապլարընը գուլլանմալար՝ ազ միւտէթ զարֆընտա եօզարատա պիքր օլունան խասթալըգլարտան գուրթուլաճագլարը կիպի, կէնճլիք սէպէպի իլէ վիճուտլարընը խարագ իտէնլէր, սըրաճա վէ ալէյլումում քէմիք խասթալըգլարընա տիւչար օլանլարա վէ էլ տիթրէմէսի վէ եիւրէք չարբմասընա զանէք նաֆի օլուպ, հէլէ չօճուգլարընն պոյ ամմասը զէմանընտա էվլատլարընը սէվէն հէր բէյաթ վէ վալիտէնին հաեաթ վէրճի մէշհուր Վիթալ հապլարընտան քէնտի ճիւէրքաբէրէրինն վէրմէէրի՝ էն պիրինճի վաղիֆէլէրի տիր։ Սիւտ վէրէն գասընպար գուլլանտրգարընտա հէմ սիւտլէրի չօղալը՝ վէ հէմտ չօճուգլարը ֆէվգէլատէ գուվվէթ պուլուր։

Ումումի տէքսար Իսթանպոլտա Ճիղալ օղլունտա 33 նումէրօրօլու Անթուան Գաբլանեանին Ասըր էֆզանանէսի տիր։

Սիրքէճիսէ Թիւրքիյէ, Պաղչէ գաբուսունտա Բիւշիւքճան, Միսքճեան վէ Պէշիր Քէմալ պէյ էֆզանանէլէրի իլէ մէշհուր էֆզանանէլէր վէ սէրբասրտա պուլունուր։

Գուսթուսը 12 ղրուշ տրը։

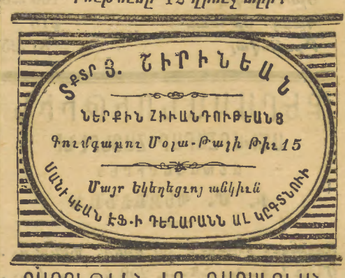

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւմիսիլէյն օն պիր սէնէ մուգատէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պա չահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ գայրեթ ու իսթիգամէթիյլէ հէր քէսին հիւանիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթմինի գազանմըշ, էրպապը նամուս վէ ամպարտան վէ պիրինճի սընըֆ տավ վէքիլէրինտէն մաարուֆ պիր զաթ տրը։

Քէնտիլէրի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, Ճէզա վէ Թիճարէթ տավլարընը տէրքօհատ իտէր։

Պիր մէպլաղը մալիմ մուգապիլինտէ ալմը այլդ վէ սէնէլիք ապօնէ գայտ վէ գապուլ իլլէր։

Տավլարը հագգընտա մէճճանէն մալիմաթ ալմագ իսթէնէնլէրէ պէյանը ըէյ վէ իթայը մալիմաթտան գանչնմաղ։ Էքսէր տավլարտան ըէյին իճրէթի ալմասընը կիպի, բէք չօղալրընընա սուրէն թէսվիյէտ գուսուր էյլէմէզ։ Սապահլարը սաաթ 2—6նա վէ ագշամլարը տախի 9—11է գատար եաղընխանէսինտէ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճատտէսինտէ Մուսուլխանընտա 22,23 վէ 24 նումէրօլը օտաալար տրը։

ԽԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԷԼՏԻ

ԻՒՋ ՔԷՕՇԷԼԻ ՄԱՐԳԱՍԸՆԱ ՏԸԳԴԱՔ ԷՏԻՆԻՋ

Խալիս Մօսկօֆ լասթիք քալօշլարը ալմագ արզուսընտա պուլունանլար հօգարատաքը չու իւչ ատէտ մարգաեա տրգգալի էթմինլէր. էն զիկատէ փէշ քէօշէլի մարգաեա քի, իլինտէ 1860 թարիխի վէ ալթընտատ Ռուսսա եաղը իլէ Սէն Բէթէրսպուրկ քէլիմէսէ պուլունճաաղ։

Մէմալիքը Շահանէ իչիւն եէկեանէ աճէնթասը՝ Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ 26—2

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԷՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՄՍԷՑԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ
1851ՏԷ ԹԷԼՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	ֆունկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասրլաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սերմայէ	» » 410,000

Թուրքիա շիւպէսինին միւտիրի՝ ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի Խան, Ն՝. 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըրմագտա տրը

ԻՄԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսզ վէ Ամէրիկա գումանիալարընն սերմայէսի հասրլաթընա նիպէթէն 100 % օլտուզը հալէ Ուէսթրընքի 125 % տիր։ Իչիմէ պու հաղիգաթ Ուէսթրընն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթտիրմէյէ էն պէօյիւք թէէտիսնաթ տրը։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ
ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻԼԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ատա մէրի իւլ իճրա էօմիր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ.	19,534,276
» » եանկրն » » »	460,267,203
» » » » բրիմի »	1,433,965

Էյմէր էյ-վէրէն վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրտիթ իլէ սիկուրթա ագտ իտէր

Եանկրն էյ-բրը հէր նէվի պէնա վէ էշնա իւզէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նէֆէյոն էյ-բրը մալ, էվրաղը նագտիյէ վէ վարար սիկուրթալարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896ատա 18½ %, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899ատա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլերի (Տէրբասատէթտէ Գրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սօֆեատա Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւսատիտ վէ միւթէպէր քէֆիլէթլի աճէնթլէր արանըլըյոր ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալատա Մէրթէպանի սօգագ, Ճէտիտ խան
Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիչ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Հէր չէյտէ մուհաֆազաի սրհէթէ չալընընընդ կիպի, սիկարա քեաղրտարընն տախի նաֆի օլմալարընա իթինա էտինիզ։ ՏԻՒՐ վէ ՊՕՆ վէ ՊԷՑԱՉ ԴԱՊԼԸ ՊՕՆ նամը իլէ սիկարա քեաղրտընը թավսիյէ իտէրիզ։ 50—50

ՄԷՔԵԱՔԻՄԻ ԲԸՊՊԻՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ
ՍԷՐԻՐԱԲԸ ՃԻԼՏԻՑԷ
Վէ
ԷՖԻՐԻՆՃԻՑԷ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻ

Ֆրանս Տէրէ վէ Ֆրէնկէ Խարրալբէրբ
ճէմիյէթի աղոյէ մուխաբերինդէն

ՏՕԳԹ, ՁԵԼԱԼԵՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՐ

Ճումատա իրթէսի) կիւնլէրի սաաթ
Բազար իրթէսի) 9 տան
Զարչէնպիհ) 10½ ա գատար

Բէնչէնպիհ = սապահատան 6յա գատար
Սալը = սաաթ 7ատէն 10½ա գատար

Իսթանպօլտա, Ճուղալ-օղլունտա Իրան սէֆարէթխանէսի գուրպիսնէ Շէրէֆ էֆ. սօգաղընընտաքի 18 նումէրօլը խանէսինտէ խասթա գապուլ իտէր

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՐԻՒ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիւմպիւլլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպերեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանախորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒԾԻՉ ԶԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրոնէն դիմուին։

ՊԱԼԳԱՆԸՆԴԻՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆ

Ամէն. Մրբազան Պատրիարք Հայրը յատուկ կոնդակաւ հրաւիրած է Մայրաքաղաքիս բոլոր բարեպաշտ ժողովուրդը մասնակցիլ Պալըգլի Ազգ. գերեզմանատան օրհնութիւնին ծախուց։

Թաղ. Խորհուրդս կը խնդրէ Պատ. Թաղեցիներէն, որ բարեհաճին իրենց լիաառատ և զուարթագին նուէրներն անձամբ Խորհրդարանս յանձնել մինչեւ յառաջիկայ կիրակէ, ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 3։

Խորհրդոյս կողմանէ ընտրուած յատուկ Մասնախումբ մը նուէրները հաւաքելու համար յառաջիկային պիտի դիմէ այն Պատ. Թաղեցւոց տունները որոնք գիւրութիւն չունին իրենց նուէրներն Խորհրդարան յանձնելու կամ խրկելու։

Այս առթիւ հարկ կը համարինք ծանուցանել Պատ. Նուիրատուաց թէ՝ որմնաթափումը չէ ամբողջացած դրամի չգոյութեան պատճառաւ, և չինութեան Մասնախումբը դրամի կ'սպասէ սոյն բարեպաշտական գործը գլուխ հանելու համար։

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
Գում-Գարու, 9 Սեպտ. 1901

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԸԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էվրաղ գալէմի խիւլէֆաարնտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէնիր մուսիգի մուալիմի Զուլֆանան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր ան պէշ կիւնտէ պիր մունթազամէն նէշր իտիլմէքտէ օլան էզկարը մուսիգի հախատ մինթիգլէր չարգը վէ գանթ նօթասընին իքինճի ֆօրմասը նէշր իտիլմիշ տիր։ Պիրէրթանէ էտինմէլէրինի հավէսքարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մանալը ֆիրուխթի Պապը Ալի ճատտէսինտէ 22 նումէրօլու խանէսինտէ քիթթուպանէպի, Մէրճանտա սայֆը եալա էֆէնտի վէ էսկի Զապթիէ ճատտէսինտէ Սէֆա ֆօնօկրաֆխանէսիյէ սաիր մահէլլէր տիր։

ԷՃԶԱԽԱՆԵԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեանն (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) եէվմը քիւշատընտան պէրի կէօսթէրտիյի իսթիկամ վէ արգագթանն վէ իհզար օլունան քեաֆֆէյի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհլէնիյէթինտէն տօլայը չէհրիմիզին էն մուքեմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրէրինէ նումունէի իսթիսալ օլմագ չէրէֆինի իհրազ իթմիշ տիր։ Պու տրգագթի վէ իհթիսամտա մուռնդամ օլան թէհարէթի վէ նէզաֆէթի մէսէլէսի քի էճզախանէլէրճէ սօրլ նազարը էհէմմիյէթի ալընանագ մէվատտրն պաչլըճասը տրը։ ամէնին միւսէլլէմի վէ տէվիսրը ըէմիյէնին տախի մուատտագ օլուռը իւզրէ պուրատա քեմալը իլէ ճարի տիր։ Պու կիպի պիր թէէսիսէն պէքլէնիլէն չու խրատմանը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթ թարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսընէն չիմտիյէ գատար միւրատատի իսէն պիլիճիմէ զուէֆյի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիլմէք վէ մուալէճաթը լազմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա խիմէք կիպի իսթիյար օլընան ֆէտատքարլըգէյտ նազարը արգագաթ արնաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէրին խթիհնալը մէնֆաաթատան դիյատ հէմճինախին խրատէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրվէրի իւզէրինէ թէէսիս խիմիշ օլտուզը տէրճալ թային իտէր, իչէթ չու թատատա օլընան հիմէմթը մասրուֆէտէն նաչի պիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգրատա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իհրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզատէ տէ էրպապը միւճաճաթընն մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթիի վէ սաթրպանընն տախի խօշնուտիսինի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէյի իլէ վէ էմտատատ քէսքը իսթիսասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը սաթրպպա հէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազրը պուլունտըգլարը կիպի զիւքիւր ու իհնասէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէյէր մէվճուտ տրը. էճզախանէտէ պուլընան ալէաթ վէ էտէվլաթը ֆէնիյէսինին միւքեմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (թանվիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէսէն էվրօքատա տօգուզ սէնէ թանիլ իսթիրիլտիքէն սօնրա իլէ սէֆա օլարագ քիմիակիր տիբլօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իսթիչ օլան Մէքթէպը Թըպպէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինտէն Տօքթօր Անանա Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիսար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իսթիչ տիր. մումիսիլէյին ֆէնը թանիլտէքի իգթիսարը պուրատա նասրլ մալիմ իսէ, էվրօքատատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մումիսիլէյն պէտէնը ինսանտա միւհթաճը թանիլլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիսամ իլէ պիթթանիլլ աթրպպատա իհզար վէ պէնտայէն ալէյն աթրպպայի մումիսիլէյ հիմմէթ իչէրինի պիր գաթ տատա թէսիլ իսթիչ քէսքը օլտուզը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպպաթի հէր նէվ մէվատտրը տախի սուրէթը միւքեմմէլէտէ թանիլլ վէ իհզար իսթիչ տիր։ 8—6

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ